

**Bori
se
JON**

**Batu nale nga mivsivseni lut
nga parmeteni naul ngel
puto suri**

Jon nga muli naul ngel rrek evi Jon nen nga muli nos̄pen nga m̄irres ivajin. Daron nga ni etra spon, m̄eri Rom nir arloli ni evan elik talev renge norour san nga nisen Patmos, suri okwera tweni nale se Iesu. Ko ie, ni elesi bori san, ko oli totoni. Nororrmien nga milep nga miplari renge bori nen evi nga owretun derteren se m̄eri Rom nir elep, ko derteren se Atua elep asie wor. Ko niko sete erres nga kalesia nir parmetutu nga parwer tweni nise Iesu.

Nale elep ne Naul On Tuwi arremali renge naul ngel, ko arivi vajin nale teptepi nga jinibb m̄inij sete orongwos purongwose. San evi nale nga mus̄pe Bapilon (batun 18), nga mujuji Rom. Ko nale owra Bapilon pivitan, ko iok osoni lweni nororrmien se kalesia nir van mare. Ko nir partiriv tweni daron san nga pia-vini nga mijen pijki mun, dingen pijki mun, ko norongen nga m̄isij pijki mun (21:4).

Nale nga m̄iwer visviseni naul ngel

¹ Ngel evi naul ne bori se inu Jon. Nanu ngel nir, Atua evisenir tevi Iesu Kristo nga ni piviseni

tevi jinibb sen nir sev nga sete ngasu para-pelari. Ko Kristo okoni anglo sen nga pivisenir tevi inu Jon, nga mevi jinibb ne majingen sen. ² Ko inu nuli tututweni nanu jijle nir nga mēlesir, arto renge naul ngel. Arivi nale se Atua, ko arivi weretunen nga Iesu Kristo miviseni tevik. ³ Neiren renge mēr nga mieveve naul ngel, ko neiren renge nir nga marunge nale se Atua ngel nir, ko marosurir. Suri daron evini mori pa nga nanu ngel nir parpelari.

Jon owra erres tevi meling kalesia ebut

⁴ Inu Jon, nuli nale ngel tevi kami renge meling kalesia ebut nga kamlik rrale renge vanu ngok Esia. Ngel evi loten suk, nga Atua nga muwowomu tuwi jerjer, ko nga mīlik lelingenok, ko nga pīlik tuwi ngok vini, tevi nemīn ebut nga marlik liven renge nai seksakel sen, pīlai demat sen puto tevi kami renge nalol nga mīrres pēlak sen. ⁵ Ko Iesu Kristo nga mīwerwer tweni nale se Atua ko nga orongwos rrapvijuri, ni kele pīlai demat sen puto tevi kami. Ni evi mēr nga Atua muloli mimaur luwi kele wowomue re mijen. Ko ni emetmete numal jijle nir ne iel ngatan. Ni emrreni kerr elep, ko drran nga mīseser etlasi tweni nololien se kerr, ololi rramiel sisarow vajin. ⁶ Ko ni ololi rramivi numal, ko rramirpe kele jinibb nga marok-sulsul tevi Atua Tata sen. Ko tetajer rrapsusi nisen pian mare temijpal, ko sete rrapmosi nga rrapwerai tweni nga derteren sen ean mare temijpal. Pirpok ko.

⁷ Ko ngok kaplesi sete mia-periv nga pīrrmali renge nabor nir vini, ko namet jijle puklu

pimteni. Ko renge daron ngok, nir nga maruni sir rengen ko jinibb jijle ne iel ngatan parunge ſisij ko parting daron nga parlesi e. Pirpok ko.

⁸ Numal Atua owra “Inu nuvi batu nanu jijle, ko nuvi kele bongsi nanu jijle.” Atua ngok elik tuwi jerjer, ko elik malum lelingenok, ko pia-lik pijpari tuwi ngok vini, ko evi Atua ne Derteren Jijle.

Nanu nga Jon mimatur kuluklu mīlesir

⁹ Inu Jon nga mevi tuwa kami suri nukorti pa osuw tevi Iesu ko nukorti tevi kami. Kerr jijle rraptur pīterter renge norongen nga mīsij nga rramrunge re niberr suri batun vanu se Atua. Ko arkoni tweni inu van re norour nga Patmos suri nomok-wera tweni nale se Atua ko nale se Iesu. ¹⁰ Ko renge nabong on se Numal, Nemīn sen orrul totoni inu. Ko sete epriv nurnge drrelan san renge durek nga mian mare temijpal, mirpe davō san. ¹¹ Ko owra “Kupuli tweni sev nga kumlesi, ko kuplai naul nen van ji meling kalesia ebut nga marlik renge ngaim ebut ngel nir, Epesas, Smana, Pekamam, Tuatira, Satis, Pilatelpia ko Laotisia.” ¹² Ko nurienik nga īlesi si mīrij tevik, mian ko nulesi lat ebut nga marmajing nir e gol, nga laet parjinget rer. ¹³ Ko re liven ne nanu ngok nir, san erpe jinibb mawos, ori sunsun nga mipriv temijpal ervirvi ngatan erpe sunsun se batu numal nir. Ko netatuw sen armajinge renge gol, ko etatuwe re morkon. ¹⁴ Ko jomro batun arow titis arirpe numow, ko meten oror erpe nabb nga muror. ¹⁵ Belan orinrin erres ūlak, ko drrelan erpe dis

bburbbur nga mîrrre renge botunmal. ¹⁶ Ko otori moju ebut renge nevren rres, ko renge jingon nesip nga muso renge devjen korti nuru eplari rengen vini. Ko non erinrin erpe nial nga muwosput. ¹⁷ Daron nga m  lesi ko nuvit  n re   lan, nurpe jinibb nga mimij. Ko ni esareni nevren rres ejparik ko owra “Sete kupmetutu, inu nuwowomu jerjer ko bea-vivitu jerjer kele. ¹⁸ Inu nuvi jinibb nga memaur. Womu numij, mian ko numaur luwi kele, ko setemun mea-mij kele. Ko derteren suk otoe nga bololi nir nga marmij parmaur luwi kele, ko nga   ela lweni jinibb re lat ne mijen. ¹⁹ Ngok kupuli tweni nanu nga kumlesir nga marpelari lelingenok, ko nga para-pelari vitunen. ²⁰ Kulesi moju ebut nga marto renge nevrek rres ngok nir, tevi lat ebut nga laet marjinget rer marmajing nir e gol? Nanu ngok nir nos  pen ner arto wore, ko arto teptepi, nir le ngel: moju nga ebut ngok arivi anglo ebut ne meling kalesia ebut, ko lat ebut nga laet marjinget rer ngok arivi meling kalesia ebut ko.”

2

Nale tevi kalesia nir ne Epesas

¹ Ko owrai tevik owra “Kupuli tweni nale suk ngel nir, ko kuplair van ji anglo se kalesia nir nga Epesas, ko kupwera “Nale ngel evel ji san nga mutori moju ebut renge nevren rres ko mok-ivel suri lat ebut nga laet marjinget rer. ² Nurongwose sev nga kamloli, ko nurorrmci elep suri majingen nga milep nga

kamloli ko nororrmien nga mipriv temijpal se kami. Nurorrmii sete kamir rrangrrag re nir nga marloli mīsij. Ko kamrrowrrow pae ko kamlesi otvi nir nga marwera marivi aposol, ko gerisen ser eviseni nga marivi botgerisen bbong. ³ Nurongwose, nororrmien se kami epriv. Jinibb arloli kamrunge esij renge nibe kami suri inu nisek, ko nororrmien se kami sete evitan. ⁴ Ko nanu nga mīsij san oto liven renge inu ko kami, ngel: Setemun kammerreni inu erpe nga womu kamok-merrenik. ⁵ Ko ngok kaprrorrmi pīrres suri murren nga mīrres nga kamvijuri tuwi, ko kapvijuri lilane lweni kele pirpe tuwi daron nga murren nen mītkai kami vini nga kamlesi wose moron. Ko poro sete kaprieni nororrmien se kami renge sel nga mīsij nga kamok-loli lelingenok, ko inu bevinuk ko bela tweni jijle laet se kami. ⁶ Ko nanu san nga kamloli mīrres ngel: sete kammerreni murren ne gortien se Nikolas, kamungasi nir erpe inu kele nungasi nir.

⁷ Si nga nolo boron mutoe, pumurrong lilane nale nga Nemīn On mīlai tevi kalesia nir. Ko tevi nir nga marevji devje nuval, inu bemarkonge parurroi wenan ne duru nai ne mauren nga mutur renge orsel nga mīrres pēlak se Atua.”

Nale tevi kalesia nir ne Smana

⁸ Ko owra tevik owrai “Kupuli tweni nale suk ko kuplai van ji anglo se kalesia nir nga Smana, ko kupwera “Inu nuwowomu jerjer ko

bea-vivitu jerjer kele. Numij ko lelingenok numaur luwi kele. Kapmurronge sev nga mowrai.

⁹ Nurongwose norongan nga misij nga kamlik ren, ko joro kami kele ejkie; ko weretunen joro kami elep. Nurongwose nale nga marsij nga mornge nga nir marij tere kami, nir nga marwera marivi m̄eri Isrel ko marwera nawone. Naim ne verusen ser evi bbong naim nga marlote demij ren. ¹⁰ Sete kapmetutue nanu sopor nga parini ko parloli kaprunge p̄isij. Demij piwirre kami sopor van re naim ne nekaien nga purrowrrowe nir, ko kaprunge p̄isij nabong pisngavöl. Kaptur p̄iterter pian pijpari kapmij, ko ūela mauren tevi kami pirpe nowli kami nga m̄irres. ¹¹ Si nga nolo boron mutoe ko pumurrong lilane sev nga Nem̄in On muwra tevi kalesia nir. Nir nga marevji devje nuval, mijen erwen nga vitunen sete orongwos pijparir.”

Nale tevi kalesia nir ne Pekamam

¹² Ko owrai tevik owra “Kupuli tweni nale suk ko kuplai van ji anglo se kalesia nir nga Pekamam, ko kupwera “Inu nga nesip nga muso renge devjen korti nuru miplari re jingok, nale suk le ngel: ¹³ Nurongwos pae lat nga kamlik ngok e Pekamam, lat nga Demij misakel re nai seksakel sen. Ko nurongwose kamosuri malum inu eterter. Ko daron nga marevji pini Antipas, jinibb nga mokwerwer se inu ko mutur m̄iterter tetajer tevi inu iok ji kami, lat nga Demij milik e, ko sete kamvilvil ore inu. ¹⁴ Ko kamlolli ma nanu spon nga sete mumomsawos re metek. Kami sopor arvijuri malum sel ne tuwi erpe

propet ngok Balam, nga muwrai tevi Balak nga ſikrekrasi m̄eri Isrel nir nga parurroi vison nga marsuli jile tevi demij ko nga parloli kele ſisij tevi nesevin. ¹⁵ Ko erpok kele, kami sopor arvijuri nale se gortien se Nikolas nir. ¹⁶ Ngok kaprieni kami re nololien se kami. Poro pijki ko sete mia-periv inu bevinuk ko bepalpal tere nir ngok tevi nesip nuval nga miplari re jingok. ¹⁷ Si nga nolo boron mutoe ko pumurrarrong lilane sev nga Nem̄in On muwrai tevi kalesia nir. Ko tevi nir nga marevji devje nuval, inu ūlai nanen san tevir nga muto teptepi re melrin, nga pirpe mana nga m̄eri Isrel nir marurroi tuwi. Ko ūlai kele

nevöt nga muow titis tevi nir sisamis nga nais nga mimerr muto rengen ngok. Nais nga mimerr ngok, m̄er nga m̄ilai nevöt sen kobbong orong-wose.”

Nale tevi kalesia nir ne Tuatira

¹⁸ Ko owrai tevik owra “Kupuli tweni nale suk ko kuplai van ji anglo se kalesia nga Tuatira, ko kupwera: Inu nuvi Natu Atua, ko metek oror orirpe nabb nga muror, ko ūlak orinrin erres ūlak. ¹⁹ Nurongwose erres murren se kami iok Tuatira, ko nurongwose merrenien ko nosurien se kami. Ko nurongwose nga kamok-majing nga kapwilwil se jinibb nir, ko nolo kami epriv temijpal nga sete orongwose kapvitan. Ko majingen se kami lelingenok erres kele easi majingen nga kamloli womue. ²⁰ Ko nanu le san sete nuir tevi kami ren, ngel: Sete kamwer ore vinok nga muwra ni evi propet, ko ejki, ni erpe

bbong nesevin nga mīsij ngok Jesepel ne tuwi. Ko nevisvisenien sen ololi jinibb suk arlengleng nga marok-loli mīsij kele tevi nesevin, ko arok-urroi kele viso nanu nga marsulsul jile e tevi demij. ²¹ Nulai daron evter tevi nga pīlesi wose ko pīrieni lweni renge murrun nga mīsij sen, ko ni omusus. ²² Ko suri iok, inu īela mesien nga milep tevi, bololi pimatur re maling. Ko ni tevi nir nga marloli mīsij tevi bonevis parunge pīsij lenglengen. Ko poro sete parienir re nanu nga marsij nga marloli tevi, ko bololi nanu nga mowrai ngok lelingen wolok. ²³ Ko berevji pini kele natun nir, puloli kalesia nir parongwose, inu nurongwose nanu jijle nga muto re nolo jinibb ko norrorrmien se jinibb, ko bea-lai nowlin mawos tevi nir sisamis re murrun nga marloli. ²⁴ Ko nuwrai kele tevi kami mīnij kele sopor ne ie Tuatira, kami nga sete kamvijuri nevisvisenien sen, ko nga sete kamrongwose nanu nga nir marwera evi ‘nale teptepi se Demij’, nuwra: Nurongwose kamtor sweri daron nga marterter evter, ko sete numrreni īelngi kele soloslo nga murrow kele re kami. ²⁵ Ko numrreni kaptajer malum, ko kaprrul totoni sel nga mīrres ngok pīterter pian pijpari daron nga bea-rremali kele e vini. ²⁶⁻²⁸ Ko īelai derteren tevi si nga mirevji devje nuval ko mutur mīterter nga muloli sev nga memrreni mijpari bongsin. Derteren nen, inu nulai ji Tata suk, ko bea-lai tevi nir. Ko nir vajin parlrik metmete jinibb ne vanu jijle nir tevi nai delrrurr. Ko parevjir e erpe nga nai delrrurr mipir worwor sospen dan. Ko bea-lai moju

nutrin kele tevir. ²⁹ Si nga nolo boron mutoe, erres pumurrarronge ūirres nale nga Nemīn On moklai tevi kalesia nir.

3

Nale tevi kalesia nir ne Satis

¹ Ko owrai tevik owra “Kupuli tweni nale suk ko kuplai van ji anglo se kalesia nga Satis, ko kupwera: Ngel evi nale se inu nga motori Nemīn se Atua ebut tevi moju ebut. Nurongwose murrun se kami erres, ko nurnge jinibb arok-wera, kammaur bbong; ko ejki, rrek kami kammij pa. ² Ko kapmera kele, kaploli mauren se kami nga mutomori pimij pimaur luwi ūiterter. Suri inu nulesi nga majingen se kami setewor arres ijile renge nelesien se Atua suk. ³ Kaprrorrmi nevisvisenien nga marlai tevi kami, ko kaptur ūiterter ren ko kaprieni kami renge nololien se kami. Poro sete kapmera luwi nga kaplik metmet, ko inu dea-vinuk re daron nga kami takrrelenge, tia-sorsan tevi murru jinibb venao. ⁴ Ko kami sopor iok Satis sete kamloli murrun nga mīsij, erpe sunsun se kami sete arrokkitkit. Kami ngok ko kapa-uri sunsun nga marow ko kaptutur tevik, suri kamrres ren. ⁵ Si nga mirevji devje nuval, ni ko parjuroi sunsun nga marow titis e nir, ko sete mara-la tweni nisen renge nau ne mauren. Ko bea-wera tweni renge no Atua ko tevi kele anglo sen nir nga ni mivi suk. ⁶ Ko si nga nolo boron mutoe, ko erres purnge ko purongwose sev nga Nemīn muwrai tevi kalesia nir.”

Nale tevi kalesia nir ne Pilatelpia

⁷ Ko owrai tevik owra “Kupuli tweni nale suk ko kuplai van ji anglo se kalesia nir nga Pilatelpia, ko kupwera tevir nga ngel evi nale suk, nga inu mon temijpal ko mewretun. Inu nutori totkoni ki ngok nga mivi se Devet tuwi, ko daron nga m̄etasī metali ko sete san orongwose ūkikior kele; ko daron nga m̄ekikior, ko sete san orongwose ūtasi kele. ⁸ Ko nurongwose majingen se kami nga Pilatelpia. Nurongwose nga derteren se kami ewelili bbong, ko kamvijuri ma nevisvisenien suk, ko sete kamvilvil ore inu. Kaplesi, nutasi pa metali etp̄ir re no kami oto metmet nga sete san orongwose ūkikior kele. ⁹ Kaplesi, bololi nanu san tevi gortien ngok nir nga naim loten ser mivi naim loten mawos se demij nir. Nir arwera arivi m̄eri Isrel, ko arwera nawone. Ko bololi parini para-jipa vitan ji kami ko parsusi nise kami van mare, puloli nir parongwose nga inu numrreni kami. ¹⁰ Ko nuwrai eterter tevi kami nga bemetmet lilane kami re daron nga m̄iterter nga pia-pelari renge iel ngatan ngel nga purrowrrowe jinibb nir, suri kamosuri nale suk nga mowra ‘Kaptur ūterter tetajer, sete nolo kami pivitan.’ ¹¹ Sete mia-periv bea-rremali ji kami. Ko kaptori totkoni ūterter sev nga kamtor sweri pa musuw, suri san tia-lai luwe nowlin nga moro kami kapa-lai. ¹² Si nga mirevji devje nuval, ko inu bololi pivi nabur nga m̄iterter renge Naim On se Atua suk, ko sete mia-jikie rengen. Ko bea-uli nise Atua suk rengen, tevi nise ngaim ngok kele se Atua suk, Jerusalem nga mimerr ngok nga Atua suk pia-koni tweni

re melrin vini iel ngatan. Ko bea-uli nisek nga mimerr kele puto rengen. ¹³ Ko si nga nolo boron mutoe, ko erres purnge ko purongwose sev nga Nem n muwrai tevi kalesia nir.”

Nale tevi kalesia nir ne Laotisia

¹⁴ Ko owrai tevik owra “Kupuli tweni nale suk ko kuplai van ji anglo se kalesia nga Laotisia ko kupwera, Ngel arivi nale suk nga nomok-wera pirpok ko pa tevi rijrijen se Atua nir, ko nga nomok-wera tweni nale se Atua, ko nga orongwos jinibb pivijurik. Ko nuvi batbatu nanu jijle nga Atua mulolir. ¹⁵ Nurongwos alje majingen se kami. Kami sete kamirpe nuwi nga mututun, ko kami sete kamirpe nuwi nga mimemrrali. Erres  elak ma poro kapirpe nuwi nga mututun, rrek poro kapirpe nuwi nga mimemrrali. ¹⁶ Ko suri kamivi liven re nuru, ko nuvirngise kami, ko boltuv tweni kami. ¹⁷ Ko kami kamwera “Kem ma joro kem elep temijpal, sete nevre kem armurrol re nanu san.” Ko sete kamlesi wose nga joro kami mijkie, kamlik esij, kammalmal, ko kamivi metrrorr. ¹⁸ Ko nuwrai tevi kami, kapwuli gol nga m rres ji inu, puloli joro kami pilep. Ko kapwuli kele sunsun nga muow nga kapuri, ko puloli setemun kammanun nga jinibb parlesi kammalmal. Ko kapwuli kele roi ne meter ji inu, nga puloli kapulkulu luwi  irres. ¹⁹ Inu nomok-rij eterter ko nomok-tor alje nir nga memrreni temijpale nir. Ko ngok, kaprrorrmi  irres ko kaprieni norrorrmien se kami renge nololien se kami. ²⁰ Ngok, kapturrong, inu nutur nututi metali, ko nuverus. Poro si nga murnge drrelak ko m tasi

metali, inu bean re loloim sen ko noboraan korti. ²¹ Si nga mirevji devje nuval, ko bololi ni ūisakel renge nai seksakel suk renge nelik, erpe inu kele nurevji pa devje nuval ko nusakel pa renge neli Tata suk renge nai seksakel sen. ²² Ko si nga nolo boron mutoe, erres pumurrarronge ūirres nale ngā Nemīn On mokwerai tevi kalesia nir.”

4

Nir nga renge melrin arsurövi Atua

¹ Mian ko numatur lesi nanu kele san, ko nulesi metali san etpīr renge melrin. Ko drrelan nga mornge womu, nga mirpe davō, erij luwi kele, ko owra “Kupini iel mare, ko beviseni tevim sev nga pia-pelari.” ² Ko derteren se Nemīn On evini evesane ko orrul totonik. Ko iok renge melrin nulesi nai seksakel san, ko san esakel ren. ³ Mernen non erinrin erpe nevöt nga morres ngel nuru, jaspa ko kanilian, nga morsongsong. Ko liwaliw san oto rrale nai seksakel nen, nga mīrinrin mirpe emral nga nulsen mirpe ro nai san nga miejejen mīrres. ⁴ Ko nai seksakel ngavöl eru drromon ivij (24) kele arto rrale nai seksakel nen, ko ībirterawarreng ngavöl eru drromon ivij arsakel rer. Ko nir aruri sunsun nga muow ko aruri nuvan nga marivi gol re batur. ⁵ Ko navil okvil pelari renge nai seksakel nen, ko belver drrelan orrororr ko ever. Ko womu re nai seksakel nen, nasul ebut aror, nga marivi nemīn ebut se Atua. ⁶ Ko iok kele, nulesi nanu san erpe dis nga mivilvil ko mīmerer mīrres ūelak.

Ko netun vanu ivij nga meter marto ſetpeti re niber, re nor ko re durer, artur rrale nai seksakel nen.⁷ Nga mutur womunen erpe laeon; nga mutur surie erpe buluk norman; nga suri kele e non erpe jinibb; ko nga vitu jer nen erpe numön ngel ikel, ko ete naben erpe nga purow.⁸ Ko nir jijle nga ivij ngok, naber sisamis ouwon. Ko meter arto ſetpeti re niber, vini vare e ko lolor e. Ko nat mīrin ko nat nga mupong, sete armosi nga parlai nubo, ngel: ‘Atua ne drromsen mare nga muon nga muon nga muon, ni elik tuwi pa, ko elik malum lelingenok, ko pīlik kele tuwi ngok vini. Ni otori derteren jijle.’⁹ Ko netun vanu ivij nga arok-la nubo, arsurövi, artori, ko arwera erres wor tevi ni nga mimaur tuwi ngok vini, ko nga mīsakel renge nai seksakel. Ko daron nga marlai nubo nen,¹⁰ ko ńirterawarreng nga ngavöl eru drromon ivij nga arjipa armatur van ngatan re no ni nga mīsakel re nai seksakel, ko arsurövi ni ngok nga mīlik tuwi ngok vini. Ko aruri tweni nuvan ser ko artuwer van womu re nai seksakel e, ko arwera¹¹ “Numal Atua se kem! Nik kurses nga parsurövím, partorim, ko parlai derteren jile tevim. Suri nik kuloli nanu jijle nir, ko renge nik marongen som arpelari ko armaur.”

5

Naul nga marbbölji ore pa

¹ Mian ko nulesi naul san; ni nga mīsakel re nai seksakel otori re nevren rres. Arulul ſetpeti ren, devjen ko devjen, ko arlulngi jile pa, ko

arla nabböl^A ko arwusi bongsin re lat ebut ko arbbölji ore pa. ² Mian ko nulesi anglo san nga derteren sen milep. Ni erij, drrelan ean mare, ko owra “Ngok, si erres re ſila tweni nabböl nga marbbölji ore naul ngok e, ko pieveve vajin?” ³ Ko san ejki renge melrin ko renge iel ngatan ko renge ngatan nga muto van re melve ngatan ngel e, nga mīrres re pieveve naul nen rreknga pimteni lolon. ⁴ Nuting lenglengen suri san ejki nga mīrres re pieveve naul nen ko pimteni lolon. ⁵ Mian ko san renge ſirterawarreng nen nir owrai tevik, owra “Ete kupting! Kuplesi, Laeon nen nga renge metka se Juta, ngok metka nen nga milep se Devet, ni erekji devje nuval, ko ni ko orongwos ſila tweni nabböl nga ebut ngok ko pieveve naul.” ⁶ Mian ko nulesi natu sipsip san^B otur liven ji ni nga mīsakel renge nai seksakel nga netun vanu nga ivij nga martur rralle tevi ſirterawarreng nir. Ko natu sipsip nen, nulesi erpe arevji pini womue. Batin ebut, ko meten ebut, nga marivi nemīn ebut se Atua nga ni mokkonir van re iel ngatan totoklai. ⁷ Ko natu sipsip nga evan ko ela naul nen ji ni nga mīsakel re nai seksakel, re nevren rres. ⁸ Ko daron nga muloli, ko netun vanu nga ivij nga ko ſirterawarreng nga ngavöl eru drromon ivij arjipa armatur van ngatan renge no natu sipsip. Nir jijle artori nevis tingting ser, ko besin nga marmajing gol e ko nga marwun saute nanu san nga mapun mīrres, ni ko evi verusen se jinibb se Atua nir. ⁹ Ko nir

---

^A 5:1 Nabböl evi nanu san nga marlai tuwi nga marbbölji ore naul e nga puloli jinibb nawon sete pieveve.   ^B 5:6 Iesu

arla nubo nga mimerr san, ni le: “Nik kurres re kupla naul ko kupla tweni nabböl ko kupeveve. Suri nik arevji pinim, ko drram nga muwlu erpe sulsulen nga muwli tweni jinibb nir arivi se Atua, metka nga marivel renge botnañe nir, ko renge vanu nir, ko arivi jinibb nga marij nale ñetpeti nir. ¹⁰ Ko kuloli arivi jinibb ne sulsulen som nir nga parmajing se Atua, ko nir parwowomu renge jinibb nir iel ngatan.” ¹¹ Ko nulesi kele anglo elep nga elep, ko nurnge drrelar nga martur rrale nai seksakel, netun vanu nga ivij nga, ko ñirterawarreng nir, ¹² ko arla nubo, drrelar ean mare, arwera “Natu Sipsip nga marevji pini, ni erres re ñila derteren, nijor, norongwosien, ko nga partori, parsurövi, ko parsusi van mare!” ¹³ Mian ko nurnge drrela nir jijle nga marlik re melrin, ko renge iel ngatan, ko renge ngatan nga muto van re melve ngatan ngel e, ko renge dis; nanu jijle nir nga marmaur iok jijle nir. Ko arla nubo, arwera “Ni nga mísakel renge nai seksakel, ko Natu Sipsip, parsurövi nuru ko partori nuru ko parsusi nuru van mare, ko parlai derteren jile tevi nuru tuwi ngok vini.” ¹⁴ Ko netun vanu nga ivij nga arij welir, arwera “Pirpok ko!” Ko ñirterawarreng nir arjiol armatur van ngatan ko arsurövi.

6

Natu Sipsip ela tweni nabböl renge naul

¹ Mian ko nulesi Natu Sipsip nen ela tweni nabböl^C nga womunen, ko nurnge drrelan san renge netun vanu nga ivij nga, drrelan erpe belver, ko owra “Kupini!” ² Ko nuklu ko nulesi os nga muow san. Ko jinibb san esakel ren, ko oke nevis, ko arla nuvan san tevi re batun. Ko ni ololi os sen owlü, ean epalpal re nuval. Ko tetajer okrevji devje nuval sen nir.

³ Mian ko Natu Sipsip ela tweni nabböl nga erwen nen. Ko nurnge drrela netun vanu nga erwen nen, owra “Kupini!” ⁴ Ko os kele san owlü vini, nga musongsong. Ko ni nga mísakel ren ela derteren nga pirvei nuval pivini iel ngatan, nga puloli jinibb nir parevrevji pinpini lululwenir. Ko arla nesip ne nuval nga milep san tevi.

⁵ Mian ko Natu Sipsip ela tweni nabböl itolin. Ko nurnge netun vanu nga itolin owrai owra “Kupini!” Ko nuklu, ko nulesi os nga mumotmot san. Ko ni nga mísakel ren otori skel san re nevren. ⁶ Ko nurnge drrelan san eplari re liven ne netun vanu nir, ko owra “Nowli nanu nir paran mare. Niv ne nabong san, nowlin pusorsan tevi nowli majingen ne nabong san totoklai. Ko nowli raes ne nabong itul, nowlin pivi nowli majingen ne nabong san totoklai. Ko nowli oel nga marok-tabbu e, ko nowli norro, pusorsan malum tevi nga womu ko pa.”

⁷ Mian ko Natu Sipsip ela tweni nabböl ivajin. Ko nurnge drrela netun vanu nga ivajin, owra “Kupini!” ⁸ Ko nuklu, numteni os nga mivi niavi

---

^C **6:1** Nabböl evi nanu san nga marlai tuwi nga marbbölji ore nauł e nga puloli jinibb nawon sete pieeve.

betiv. Ko ni nga mĩsakel rengen, nisen ko Mijen. Ko san evitu bbong mori suri, nga nisen ‘Vanu se jinibb nga marmij.’ Ko Atua ela derteren tevi nuru nga poran renge iel ngatan totoklai ko renge lat jijle, porloli jinibb pivi meling pivivji, ko porevji tweni meling ivajin re nir p̄et̄peti. Ko nanu ngel le nir porevjir e, nuval, numer, mesien, ko nanu rrum.

⁹ Mian ko Natu Sipsip ela tweni nabböl elmen. Ko nulesi re melve nawot nga marsulsul ren nem̄i nir nga jinibb nir marevji pinir suri arwerwer renge nale se Atua, ko arij sen. ¹⁰ Ko nir arkail drrelar ean mare, arwera “Atua ne Drromsen Mare! Nik kuon, kuwretun tetajer! Seveling ko kupvirrali jinibb nir suri marevji pini kem?” ¹¹ Ko arlai sunsun nga marow tevi nir sisamis, ko arwera tevir “Kapmosi beblen mun tera nga tasi kami jile nga marosuri ko marmajing se Atua nga marlik vane ko nga jinibb parevji pinir, parini jile mun.”

¹² Ko mian ko nulesi Natu Sipsip ela tweni nabböl ouwnon. Ko nam̄i san em̄i eterter, ko nial moron ejki, omot nawon, ko navöl osongsong erpe drra. ¹³ Ko moju nir arm̄etewtaw arvitau ngatan, erpe wene nai san daron nga ling m̄iser milep ko m̄iterure. ¹⁴ Ko melrin olulngi tweni erpe boriti, mijkie, ko botwen jile ko norour jile aruj lingi milnger. ¹⁵ Ko numal nir ne iel ngatan, tevi jinibb nga marlelep nir, tevi batu jinibb ne nuval nir, tevi jinibb nga joror milep, ko jinibb jijle nir, jinibb nga marivi demij maur nir, ko jinibb nir nga marivel sisarow, aran arteptepi re nolo ūereng nir ko re melve ūereng nir nga

renge botwen nir. ¹⁶ Ko arwerai tevi botwen nir ko tevi ſereng nir, “Kaptawi ore kem pingavil, kaploli nabteptepi re mete ni nga mĩsakel re nai seksakel, ko re lolaren se Natu Sipsip! ¹⁷ Suri nabong nga milep nen evini pa ne lolaren se nuru. Si orongwos putur?”

7

Meri Isrel nir nuvasngavöl ner evi ongut vesan bbulin ngavöl ivij drromon ivij (144 000)

¹ Mian ko nulesi anglo ivij artur renge bongsin ne ivij ne iel ngatan, artor ore mete ling nir nga puloli ling setewor parongwos parser sopon renge dan rreknga renge dis rrek renge duru nai san. ² Mian ko nulesi anglo kele san eplari renge lat nga nial mimraej e. Ni otori Atua nga mimaur nabböld sen. Ko ni everus drrelan ean mare van ji anglo nga ivij nga, suri Atua elai pa derteren tevir nga parlokloksi dan ko dis. ³ Ko anglo nen owrai owra ‘Sete kaplokloksi dan, rreknga dis, rreknga duru nai san, pijpari nga nabbölji nabböl se Atua ngel renge jinibb ne majingen se Atua se kerr borngir’. ⁴ Ko arbbölji nabböl se Atua renge borngir, mian ko arwerai tevik nir elep nga elep nga nir nga marbbölji nabböl se Atua renge borngir. Nuvasngavöl ner ejpari ongut vesan bbulin ngavöl ivij drromon ivij (144 000). Ko nir arpelari renge metil naim

---

D **7:2** Nabböl evi nanu san nga marlai tuwi nga marbbölji ore naul rrek nanu mĩnij san e nga puloli jinibb nawon sete pijpari. Jinibb jile arlesi wose nabböl se jinibb nga milep ko niko sete mara-jipari nanu sen nga mibböldji ore mirpok.

nga esngavöl drromon eru se méri Isrel,⁵ evi nuvasngavöl vasngavöl drromon eru (12 000) renge metil naim sisamis, metil naim se Juta, metil naim se Rupen, metil naim se Gat,⁶ metil naim se Asere, metil naim se Naptali, metil naim se Manase,⁷ metil naim se Simeon, metil naim se Livae, metil naim se Isakara,⁸ metil naim se Sepulun, metil naim se Josep, metil naim se Benjamin.

Delung jinibb nga milep ne vanu jijle

⁹ Mian ko nuklu, ko nulesi delung jinibb nga milep nga milep. Sete san orongwos pieve ſetpeti nir, suri nir elep ſelak. Arivel renge botnače ſetpeti nir, ko renge vanu ſetpeti nir, ko arivi jinibb nga marij nale ſetpeti nir. Ko artur womu re no Atua nga mísakel re nai seksakel ko re no Natu Sipsip. Aruri sunsun nga marow ko artori nablaſi nini nga raor marto malum rer. ¹⁰ Ko arkail drrelar ean mare, arwera “Atua se kerr, nga mísakel renge nai seksakel, ko Natu Sipsip orla mauren tevi kem.” ¹¹ Ko anglo nir artur rrale nai seksakel, tevi ſirterawarreng nir, ko netun vanu nga ivij nga. Ko nir arjipa armatur ngatan renge nai seksakel, ko arsurövi Atua, ¹² arwera “Pirpok! Atua se kerr, jinibb jijle nir parsurövi, parsusi, partori, parwera erres wor tevi, ko parsupsuþe norongwosien sen ko derteren sen, tuwi ngok vini. Pirpok.” ¹³ Ko san renge ſirterawarreng nir osusi tevik, owra “Ia, ko isi ko jinibb ngel nir nga maruri sunsun nga marow ngel nir, arivel ngabe ko vini?” ¹⁴ Ko inu nuwra “Iawo, numal, inu nurrlenge. Nik

ma kurongwose.” Ko ni owra lweni tevik, owra “Nir le ngel nga marlesi norongen nga mĩsij, nga jinibb nir arojir elep. Nir arrawe sunsun ser, arloli arow titis renge drra Natu Sipsip. ¹⁵ Niko artur womu re no Atua nga mĩsakel re nai seksakel sen. Ko nutrin ko nutpong, arlo toe renge Naim On sen. Ko Atua nga mivi Numal ser p̄ilik tevir tetajer, ko pimetmet nir p̄irres. ¹⁶ Setemun nabong san kele numer p̄iajir, setemun nabong san kele nolor pimesmes; nial setemun p̄isne lokloksir, ko nat nga mututun setemun puloli parunge p̄isij. ¹⁷ Suri Natu Sipsip nga mutur morie nai seksakel se Atua, ni pimetmet nir p̄irres, ko piptevir paran re mete nuwi ne mauren nir. Ko Atua pitwasi tweni suwen meter jijle nir.

8

Nabböl ebutun

¹ Mian ko Natu Sipsip ela tweni nabböl E ebutun, ko nat emnena nawon re melrin oto beblen, setemun ejpari mete nial san. ² Mian ko nulesi anglo ebut nga martur re no Atua, arlai davö ebut tevir.

³ Ko anglo kele san, nga mutori nai juljul san nga mirpe niwos nga marmajing gol e, evini ko otur re nawot ne sulsulen nga mivi gol nga muto re no Atua. Arla nanu san nga mapun m̄irres tevi, nga puto tevi verusen nir se jinibb se Atua nir, nga ni p̄isale nai sen e ko pusulsule renge

---

E **8:1** Nabböl evi nanu san nga marlai tuwi nga marbbölji ore nau e nga puloli jinibb nawon sete pieveve.

nawot. ⁴ Ko ololi Atua ornge nousnin, ko mapun esesbel erres renge nai juljul nga mutori, ko oto tevi verusen se jinibb se Atua nir. ⁵ Mian ko anglo ela nai juljul sen, ko ososle tweni nabb sponga nga mīn renge nawot, ko evijreni tweni vini iel ngatan. Ko belver orrorrrr ko ever, ko navil evil, ko namī emī.

Anglo ivij aruwi davö

⁶ Mian ko anglo ebut nga martori davö ebut artori metmete nga paruwir. ⁷ Ko anglo nga womunen owi davö sen. Ko bebje aes arvitvitan oto tevi nabb nga muror ko tevi drra, arirpe naus nga mus. Ko poro dan itul ni ko, ko nabb nen osli tweni itolin. Ko poro nai itul ni ko, ko nabb nen osli tweni itolin. Ko osli tweni mösmös pētpeti.

⁸ Mian ko anglo erwen owi davö sen. Ko nanu san erpe botwen nga milep ein, ko arwirre van renge dis. Ko poro dis lat nen itul, ko lat nen itolin erieni evi drra. ⁹ Ko poro nanu itul nga marmaur renge dis, ko itolin emij. Ko poro drrav itul, ko itolin nabb osli, ein lokloksi.

¹⁰ Mian ko anglo itolin owi davö sen. Ko moju nga milep san, nga muror erpe nasul, evitan vini iel ngatan; ko evitan van renge nuwi seser ko mete nuwi nir. Ko poro nuwi seser itul, ko olokloksi itolin; ko poro mete nuwi itul, ko olokloksi itolin. ¹¹ Ko moju nen, nisen ko botut. Ni ko ololi nuwi nga mivitan ren emelmel; ko jinibb elep, daron nga marmini, ko armij, suri emelmel erpe īesu newri.

¹² Mian ko anglo ivajin owi davö sen. Ko nial devjen itul e ko itolin omotmot, ko navöl devjen

itul e ko itolin omot, ko moju devjen itul e ko itolin omot. Ko renge nat nga m̄irin, devjen eru bbong nat erin re nuru, ko devjen san nat opong ren. Ko renge nat nga mupong, devjen eru bbong omor, ko devjen san emalik.

¹³ Mian ko nuklu kele, ko nulesi ikel san orow mare jer, ko erij drrelan ean mare, owra “Wurru! Wurru! Wurru! Pisij ūperūper re nir nga marlik iel ngatan daron nga davö itul nga marjipon anglo paruwir!”

9

¹ Mian ko anglo elmen owi davö sen. Ko nulesi moju san nga mivitan pa renge dan. Ko arla ki san tevi moju nen nga p̄itasi bbulwil nga nabbön mijkie. ² Mian ko moju nen etasi bbulwil. Ko nousni nabb nga milep ous pelari ren, ko ous ore nial ko melrin, ololi nat emalik. ³ Ko nato nga marok-rowrow re mösmös arow pelpelari renge nousin nen, arwijwaji renge dan. Ko derteren ser otoe nga paraji jinibb ūpisij erpe netu num̄et. ⁴ Ko arwer orer nga sete parurro lokloksi mösmös rreknga rao nai rreknga nanu tama san nga mimaur, ko paraji kis bbong jinibb nga nabböl se Atua sete mibbölji borngir. ⁵ Ko arwer orer nga sete paraji pinir, ko parlolir parunge nevrut kobbong pijpari navöl pielim. Milnge liwer ererer erpe milnge liwe netu num̄et. ⁶ Ko renge navöl nga elim ngok nir, jinibb ngok nir parpejpej sel tama san nga partor pini lwenir e, ko sete mara-tor sweri rrägrrag san; parmerreni lengleng parmij, ko parrelenge parmij.

⁷ Ko nato nen nir arirpe os nga martur vivöngsur tera nuval. Nuvan ser re batur arirpe nuvan se numal nga marmajing gol e, ko nor arirpe no jinibb. ⁸ Rao batur arirpe rao batu nesevin, ko liwer arirpe liwe bae. ⁹ Ko nanu san erpe delrrurr oto ore morkor, ko drrela naber arirpe drrela kat nir ne nuval nga os mareveir nga paran re nuval. ¹⁰ Nerurer otoe, erpe nerure nävi, nesip ser arto rer; ko derteren ser nga parloli jinibb parunge nevrut pijpari navöl pielim arto re nerurer. ¹¹ Numal ser otoe, ko ni evi anglo nga mimetmete bbulwil nen. Ni nisen renge nale se méri Isrel nir, Apaton, ko renge nale se méri Gris nir, evi Apolion, nga muwra puwra: Jinibb nga moktor pinipni jinibb. ¹² Ngok evi nanu itolin nga parsij ñerper nir nga miplari womu, ko eru orjipon malum.

Anglo ouwnon owi davö sen

¹³ Mian ko anglo ouwnon owi davö sen. Ko nurnge drrelan san eplari renge bongsin nga ivij ne nawot nga mivi gol nga mutur re no Atua. ¹⁴ Ko drrelan owrai tevi anglo ouwnon nen owra “Kuptelasi tweni anglo ivij nga marile totonir martur renge jeli nuwi seser nga milep Iupretes.” ¹⁵ Ko ni ean etlasi twenir. Anglo nga ivij nga, tuwi pa arok-tur tera sia ngel, navöl ngel, nabong ngel, ko mete nial ngel, nga parevji pini jinibb nir; parloli jinibb pivi meling ñititlu, ko parevji tweni meling itolin re nir ñetpeti. ¹⁶ Ko nurnge arwera tweni jinibb ne nuval nir evis nga marsakel re os nga marpitevi anglo nga ivij nga; nir ejpari milian ongut varu (200 000 000). ¹⁷ Ko numatur

lesi bori suk malum, ko nulesi os nen nir ko jinibb nir nga marsakel rer. Aruri sunsun ne delrrurr arto re morkor. Ko delrrurr nen nir arsongsong erpe nabb, ko arejejen temijpal erpe nuwi seser nga milep, ko aringango temijpal, erpe salpa. Ko batu os nen nir arirpe batu laeon. Ko nabb ein peleplari renge jingor, ko nousni nabb ous peleplari re jingor, ko salpa kele aringango peleplari re jingor. ¹⁸ Ko nabb nga mīn nen ko nousni nabb nen ko salpa nen artor pini meling itolin re jinibb pētpeti. ¹⁹ Suri os nen nir, derteren ser oto renge jingor, ko re kele nerurer. Nerurer arirpe numet, suri batur otoe, nga marok-ajaji lokloksi jinibb.

²⁰ Ko jinibb nga sete marmij e nanu nga marsij ngok nir, nolor sete arlululwi renge murrun nga marsij ser; ko sete armosie nga parlot tevi demij, ko tevi atua ne gerisen nga nir kobbong marta rrongrrongvi gol, silva, bras, nevöt, ko nai. Atua ne gerisen nen nir sete arongwos parkulkulu, sete arongwos parungrunge, ko sete arongwos parivel. ²¹ Ko jinibb nen nir nolor sete arlululwi renge murrun nga martor pinipni jinibb, nga marloli botut, nga marloli mīsij tevi nesevin, ko nga marvevna.

10

Anglo nga mutori naul nga welili san

¹ Mian ko nulesi anglo kele san nga derteren sen mutoe orow jubbul renge melrin vini ngatan e. Ni ori nabor erpe sunsun sen, ko liwaliw san oto rrake batun. Non erpe nial, ko īelan nuru orirpe nabur ne naim eru nga morin.

² Ko ni otori naul nga welili san nga mieeveve jile renge nevren. Ko otur, ñelan rres renge dis, ko ñelan mair renge dan. ³ Ko everus, drrelan ean mare; drrelan erpe drrela laeon nir nga marngorr. Mikail musuw, ko belver ever weli vabut. ⁴ Belver miver jile, ko otomori bolul; ko drrelan san eplari re melrin, ko owra “Kupsilveni nanu nga belver muwrai ngok, sete kupuli tweni.”

⁵ Mian ko anglo nen nga mëlesi nga mutur renge dis ko renge dan ojuji melrin e nevren rres, ⁶ ko nga puloli nale sen píterter, owra nise Atua nga mimaur tuwi ngok vini, nga muloli melrin ko iel ngatan ko dis ko nanu jjile nir nga marmaur renger. Ko anglo owrai owra “Setemun nanu san oto ore. ⁷ Ko daron nga anglo ebutun puwi davö sen, ko Atua puloli norrorrmien sen nga muto silveni nga muwrai pa tevi propet sen nir nga mariivi jinibb ne majingen sen nir tuwi.” ⁸ Mian ko drrelan nga mornge renge melrin erij tevik kele, owra “Kupan kupla naul nen nga muto renge nevre anglo nga mutur renge dis ko renge dan.” ⁹ Ko nuan ji anglo nen, ko nungoni naul nen. Ko ni owrai tevik, owra “Kuplai ko kuprroi. Renge jingom ko purrun pirpe narrlu sukabak, ko depaim ma píkarkar e.” ¹⁰ Ko nulai jin, ko nurroi. Ko re jingok, orrun erpe narrlu sukabak; ko nurrolmi, ko depaik ekarkar e. ¹¹ Mian ko arwerai tevik, “Pivesan kele nik kupwera tweni nale se Atua suri jinibb ne vanu elep wor, jinibb ne nale elep wor, ko numal elep wor.”

11

Jinibb eru nga morij se Atua

¹ Mian ko arlai mavir san tevik nga mivi norrngov. Ko arwerai tevik, “Kupan kuprrongvi Naim On se Atua ko nawot nen, ko kupeve nir evis nga marlot rengen. ² Ko sete kuprrongvi norrngov ne lolo naworr ne Naim On, suri evi pa se jinibb ne vare nir. Ko nir parloli Ngaim On Jerusalem setemun puon pijpari navöl pingavöl pivij drromon pieru (42). ³ Ko inu bokoni jinibb suk eru nga porij suk. Ko bak kobbong pivi sunsun se nuru, pirpe nga jinibb maruri daron nga martaur. Ko nuru porwera tweni nale se Atua renge nabong nen nir nga mivi nuvasngavöl vesan bbulin pungut pivarū drromon pingavöl puouwon (1260).” ⁴ Ko nuru ngok porirpe duru olip eru, ko porirpe nasul eru nga marusi nuru re no Atua Numal ne iel ngatan. ⁵ Ko poro san puwra pulokloksi nuru, ko nabb puror pelari re jingo nuru ko pusli pini. Ko pirpok devje nuval se nuru nir parmij. ⁶ Ko nuru derteren se nuru otoe nga porwer ore naus sete mia-us renge daron nga morwerwer renge nale se Atua. Ko derteren se nuru oto kele renge mete nuwi nir, nga porienir parivi drra. Ko derteren se nuru otoe nga porloli nanu nga parsij kele pilep parpelpelari iel ngatan. ⁷ Ko daron nga pora-wera tweni jile vajin nale se nuru, ko nanu rrum nen nga miplari renge bbwil nabbön mijkie pipalpal tere nuru. Ko ni pirevji pini nuru. ⁸ Ko nibe nuru formatur renge sel renge ngaim nga milep Jerusalem, ngaim nga Iesu nai

pelaot nga murrul ren mutur ren. Ngaim nen, nisen eru kele ni le: Sotom ko Ijip, suri murren osorsan tevi nir nga marlik renge lat nga eru ngok tuwi. ⁹ Ko jinibb elep, jinibb ne vanu p̄et̄peti nir, metka p̄et̄peti nir, ko nale p̄et̄peti nir parini parmeteni nibe nuru, pijpari nabong p̄itul totoklai ko devje nabong kele san. Ko parwer ore nga partevni nuru. ¹⁰ Ko jinibb nir ne iel ngatan parir lenglengen suri laru nga eru ngok mormij. Ko parlila merrenien tevir lululweni, suri nuru daron nga mormaur malume, ko nale se nuru ololi jinibb nir arunge esij. ¹¹ Mian ko nabong itul nga ko devjen arasi vajin, ko Atua ela lwensi sowi nuru tevi nuru, ko ortur imare. Ko jinibb ijile nga marlesi nuru armetutu lenglengen. ¹² Ko nuru orunge drrelan san eplari renge melrin, owra “Koporini iel mare!” Ko renge no devje nuval se nuru, nuru oril van mare renge nabor san, oran re melrin. ¹³ Ko moroka-van mare, ko nam̄i nga milep em̄i. Ko renge Jerusalem, devjen san omotoptop, ko devjen esiw arres bbong. Ko jinibb armij, nir ejpari nuvasngavöl vabut (7000). Ko jinibb m̄inij nen nir armetutu lenglengen ko arsurövi Atua nga milep re melrin. ¹⁴ Ngok evi nanu erwen nga m̄isij p̄erper nga miplari; ko san ojpon malum, ko otomori jer pa piplari.

Anglo ebutun owi davö sen

¹⁵ Mian ko anglo ebutun vajin owi davö sen. Ko nurnge drrelan sopor renge melrin aran mare, arwera “Batum vanu nir ne iel ngatan arini vajin renge nevre Numal Atua se kerr ko re nevre Kristo sen nga mukoni. Ko ni pimetmet nir

tuwi ngok vini.” ¹⁶ Ko ūirterawarreng ngavöl eru drromon ivij nga marsakel renge nai seksakel ser renge no Atua arjiol van ngatan armatur ko arsurövi Atua, arwera ¹⁷ “Numal Atua ne derteren jile, nik nga kumlik tuwi pa vini, kem namwera erres wor elep tevi nik nga kumsa raji lweni derteren som nga milep, ko kumetmete vajin nanu jijle nir. ¹⁸ Jinibb ne vare nir arlolar lenglengen suri nabong ne nik lolaren som evini pa, daron nga kupwera suri lat nga puto suri tevi jinibb jijle nir nga marmij, ko daron kele nga nik kupla nowli jinibb som nir, propet nir ko jinibb som jijle nir nga martorim, jinibb nga marlelep nir ko jinibb nga welili nir. Ko daron evini pa nga kuplokloksi nir nga marlokloksi iel ngatan.” ¹⁹ Ko Naim On se Atua nga renge melrin etpir, ko jinibb nir arlesi bokis nga miviseni marongen se Atua tevi m̄eri Isrel nir tuwi. Mian ko navil evil, belver orrorrrorr ko ever, nam̄i en̄i, ko bebje aes nga marlelep nir arvitvitan ngatan.

12

Nesevin ko drakon

¹ Mian ko nanu nga m̄inijnij nawone san eplari renge melrin. Nesevin san ori nial erpe sunsun sen, ko ejingteni ūelan nuru re navöl, ko nuvan sen nga renge batun evi moju esngavöl drromon eru. ² Otomori puwosi bipi sen, ko engirr erave nga murnge bipi ūiak. ³ Mian ko nanu nga m̄inijnij nawone kele san eplari re melrin. Drakon san, erpe mokoblab ko elep temijpal asi mokoblab. Osongsong, ko batun ebut ko batin esngavöl, ko nuvan se numal arto renge batun

nga ebut ngok. ⁴ Ko drakon ewirrleni neruren ko erekji tweni moju elep renge melrin arvitvitan vini ngatan. Ko poro moju nir meling itul e, ko san evitan, eru orjipon, san evitan, eru orjipon. Ko drakon otur re no nesevin nen, owra “Natum poka-iak tweni, ko borroi!” ⁵ Mian ko nesevin owosi natun norman san. Ko natun norman nen pia-metmete vanu nir ko putori nai nga mivi delrrurr nga pivrralir e. Ko artesen i tweni van ji Atua e ko nai seksakel sen. ⁶ Ko nesevin owl van renge lolo merwer, renge lat san nga Atua ololi metmete terai nga ni ūlik ren. Ko iok parmetmete ni pijpari nabong pivi 1260.

⁷ Mian ko nuval nga milep san eplari re melrin. Maekel ko anglo sen nir arval tevi drakon ko anglo sen nir. ⁸ Ko drakon esaro esij, ko setemun orongwos ūlik re melrin, nir anglo sen nir. ⁹ Ko arwirre tweni vini iel ngatan, nir anglo sen nir. Drakon nga milep nen evi numet nen nga mīkrekrasi Iv tuwi. Nisen ko Demij, ko nisen tuwen nen evi Setan. Ko ni ko ok-kerkerasi jinibb ne iel ngatan ūpetpeti.

¹⁰ Mian ko nurnge drrelan san renge melrin ean mare, ko owra “Lelingenok vajin Atua se kerr ela mauren tevi kerr. Lelingenok vajin Atua eisi dewsin erpe Numal. Lelingenok vajin Kristo sen nga mukoni eviseni derteren sen. Suri ni nga mutur re no Atua ko ewer lokloksi tasi kerr nir nutrin ko nutpong, arwirr tweni pa renge melrin. ¹¹ Ko nir arekji renge drra Natu Sipsip ko renge weretunen nga marok-werwer ren. Ko sete arorrmi alje mauren ser, armarong bbong parmi suri. ¹² Niko, nik, melrin, kupir, ko kami

ijile nga kamlik rengen. Ko warru kobbong renge iel ngatan ko renge dis. Suri Demij evinuk re kamru ko ni ololar lenglengen, suri orongwose nga daron sen omrrol bbong nga mijpon.”

¹³ Ko drakon ololar nga marwirre vini ngatan e, ko oji nesevin nga mivasus nga. ¹⁴ Ko ikel san nga milep arla naben nuru tevi nesevin nga purow van renge lolo merwer san nga Atua muloli teraie. Ko iok parmetmete pijpari sia pītul ko devje sia kele san, nga drakon sete orongwos pijpari. ¹⁵ Mian ko drakon ololi nuwi eseser elep renge jingon, owra pujri tweni nesevin nga. ¹⁶ Ko dan ela se nesevin; emawor ko emni tepe nuwi nen. ¹⁷ Ko drakon ololarsi nesevin elep, ko evel owra pipalpal tevi natu nesevin mīnij nen nir, nir ijile nga marosuri nale se Atua ko weretunen nga Iesu muwra tweni. ¹⁸ Ko drakon otur renge jeli dis.

13

Nanu rrum eru

¹ Ko nulesi nanu rrum san eplari renge dis. Ni batin esngavöl ko batun ebut. Nuvan se numal arto renge batin nir, ko renge batun nir aruli nais sisamis rer nga marwer lokloksi Atua. ² Nanu rrum nen erpe puskat ko elep asie. Belan nuru orirpe bēla nanu rrum nen bea, ko jingon erpe jingo laeon. Ko drakon ela derteren sen nga milep tevi nanu rrum nen, ko ela kele nai seksakel sen tevi. ³ Ko nanu rrum nen batun san erpe arevji evter nga pimij, ko emaur luwi pa. Ko jinibb ijile nir ne iel ngatan artaole ko arvitu

suri nanu rrum nen. ⁴ Ko jinibb jijle nir arsurövi drakon, suri mīla derteren sen tevi nanu rrum nen. Ko arsurövi kele nanu rrum nen, ko arwera “Isi erpe nanu rrum? Isi orongwos pipalpal tevi?”

⁵ Ko Atua elngilngi nanu rrum nen p̄irij melmelas ko ewer lokloksi Atua. Ko Atua elngilngi puloli derteren sen pijpari navöl pingavöl pivij drromon p̄ieru (42). ⁶ Ko etipatun p̄irij p̄isij tere Atua ko Atua nisen, ko lat nga mīlik e, ko nir nga marlik renge melrin. ⁷ Ko Atua elngilngi pian pipalpal tevi jinibb se Atua, ko pirevjjir. Ko Atua elngilngi nga pimetmete jinibb jijle nir ne vanu p̄etp̄eti nir, nale p̄etp̄eti nir, ko metka p̄etp̄eti nir. ⁸ Jinibb jijle nir nga marlik iel ngatan parsurövi, ko nir nga maruli niser renge nauł ne mauren se Natu Sipsip nga marevji pini, sete parsurövi. Nir ko, aruli niser jile musuw, ko iel ngatan mia-pelari. ⁹ ‘Kupmurrong, nik nga nolo borom mutoe! ¹⁰ Si nga parrul totoni ko wor, ko parrul totoni. Ko si nga parevji pini e nesip nuval, parevji pini ko. Ko ngok, kami jinibb se Atua, kaptur p̄iterter ko kaposuri p̄irres.’

¹¹ Mian ko nulesi nanu rrum kele san nga miplari renge dan. Ni batin eru erpe bati natu sipsip, ko drrelan erpe drrela drakon. ¹² Ko ni ela derteren ji nanu rrum nga womunen. Ko otur re no nanu rrum nga batun nen mimaur luwi, ko on tertere jinibb jijle nga marlik iel ngatan nga parsurövi. ¹³ Nanu rrum nga erwen nga ololi nanu nga marinijnij nawone nir. Ololi nabb ein pelari re melrin evini iel ngatan, jinibb jijle nir arlesi. ¹⁴ Ko ekrekiasi jinibb jijle nir suri nanu

nga Atua elngilngi pulolir renge no nanu rrum nga womunen. Ko owrai tevir nga parsavi nai san purrongrrongvi nanu rrum nen nga nesip nuval erevji, ko emaur bbong. ¹⁵ Ko nanu rrum nga erwen nga, Atua elngilngi nga pimabbös van renge nai nen nga puloli pimaur. Ko nai nen orongwos þirij vajin, ko orongwos pirevji pini si nga mumusus pulsövi. ¹⁶ Ko nanu rrum nen on tertere jinibb þetþeti nir, jinibb nga welili nir, jinibb nga marlelep nir, nir nga nijor ser milep, nir nga nijor ser mijkie, demij maur nir, ko nir nga marivel sisarow, nga parlingi nabil san puto rer, renge nevrer rres rreknga renge borngir. ¹⁷ Ko poro san sete ela nabil nen, ko ni sete orongwos puwulwule nanu san, ko sete orongwos puwli nanu san. Ko nabil nen evi neveveien^F ne nise nanu rrum nen. ¹⁸ Si nga norongwosien sen mutoe orongwos purongwose bbong. Si nga batun muwlu orongwos purongwos neveveien nen evi neveveien ne nais sev. Suri evi neveveien ne nise jinibb ko san. Ko neveveien nen evi ongut vawon bbulin ngavöl ouwon drromon ouwon (666).

14

Natu Sipsip ko jinibb sen nir

¹ Mian ko nuklu ko nulesi Natu Sipsip mutur renge botwen Saeon. Ko ni eptevi jinibb sen nir 144,000 nga maruli ni nisen ko Tata sen nisen renge borngir. ² Ko nurnge drrelan san eplari renge melrin erpe drrela dis nga milep

---

F 13:17 namba

nga mĩrrerrre renge botunmal, ko erpe kele belver nga miver milep, ko erpe kele drrela nevis tingting nir nga marok-kinkinji. ³ Ko nir 144 000 artur renge no Atua nga mĩsakel renge nai seksakel sen, ko renge no netun vanu ivij, ko ūrterawarreng nir; ko arok-la nubo nga mimerr san, nga nir kis kobbong arongwos parongwose. Atua owli twenir renge iel ngatan arivi sen. ⁴ Nir ko arivi jinibb on nga sete aran ji nesevin nabong san. Ko arvitu suri Natu Sipsip ngabe ngabe nga ni pian e. Atua owli twenir, ko nir parirpe sulsulen womunen vajin van ji Atua ko Natu Sipsip. ⁵ Sete nale gerisen san eplari renge jingor nabong san, ko arivi jinibb nga marmomsawos marres jijle.

Anglo itul

⁶ Mian ko nulesi anglo kele san orow mare, ko okwerwer renge nosp n nga m rres nga muto tuwi ngok vini tevi jinibb jijle nir ne iel ngatan, ne vanu p t ti nir, nale p t ti nir, ko metka p t ti nir. ⁷ Ko anglo nen erij drrelan ean mare, owra “Kaptori Atua, ko kapsur vi. Suri daron evini le pa nga ni p wer sesesre lat nga puto suri tevi jinibb jijle nir. Kapsur vi ni nga muloli melrin, iel ngatan, dis, ko mete nuwi nir.” ⁸ Mian ko anglo kele san evijuri nga womunen, ko owra “Ngaim nga milep Bapilon eil jubbul pa, esij p t ti. Suri ni ololi jinibb jijle nir armini norro sen nga m iterter, ko arlengleng e, ko arvijuri sel nga marsij sen nir.” ⁹ Ko anglo itolin vajin evijuri anglo nga womu nuru. Ko ni ekail, drrelan ean mare, owra “Nir nga marsur vi nanu rrum nen

ko nai nga marsavi rrongrrongvi, ko nga marla nabil nen renge borngir rrek renge nevrer,¹⁰ nir ko parmini norro ne lolaren se Atua, nga mivi norro kiskis nga mīterter temijpal, sete arkisi nanu san e. Erpok ko nir parlesi lolaren tera se Atua, parunge ūpisij renge nabb nga mīn ko nga muror peleplari re nevöt nga nisen salpa, renge no anglo nir nga maron ko renge no Natu Sipsip.¹¹ Ko nousni nabb nen pus tuwi ngok vini. Ko nir nga marsurövi nanu rrum nen ko nai nga marsavi rrangrrongvie, ko nir nga marlai nabil nen, nabb nen puslir tetajer nutrin ko nutpong, sete pumosi sopian nabong san.¹² Ko ngok jinibb se Atua nir nga marosuri nale se Atua ko nga marlingi nolor renge Iesu partur pīterter ko wor.”

¹³ Mian ko nurnge drrelan san eplari renge melrin, ko owra “Kupuli nanu ngel: Neiren renge nir nga marmij suri marmajing se Numal Atua, etipatun le pa ngel pian pijpari bongsi iel ngatan.” Ko Nemīn erij weli, owra “Pirpok ko. Nir parmosi renge belaken ser, ko partori suri wene majingen ser puto tevir.”

Anglo nga martori nesip netkiī ser

¹⁴ Mian ko nulesi nabor nga muow san, ko san nga mirpe jinibb esakel ren. Ko nuvan nga mivi gol oto re batun, ko otori nesip netkiī nga muso san oto re nevren.¹⁵ Ko anglo kele san eivare re Naim On, ko everus mare jer van ji ni nga mīsakel re nabor, owra “Kupla nesip netkiī som, kupan kupta wit, suri armirr pa. Daron evini pa, ko

jinibb ne iel ngatan nir arirpe naut ne wit nga mītra pa, ko daron evini nga parta twenir ko.”
16 Ko ni nga mīsakel renge nabor ela nesip netkiß sen ko eta iel ngatan e, ko eta tweni wit ne iel ngatan nir ko esraker.

17 Mian ko nulesi anglo kele san mivare renge Naim On nga renge melrin; ko ni kele otori nesip netkiß nga muso san. **18** Ko anglo kele san, nga mok-metmete nabb nga mīn, evel re nawot vini. Ko everus van ji anglo nga mutori nesip netkiß nen, ko owra “Kupla nesip netkiß som, kupan kupta tututweni wene grep nir ne orsel ne iel ngatan. Armirr arpóngpong ko pa.” **19** Ko anglo nen ela nesip netkiß sen, ko eta iel ngatan e; ko eta tututweni wene grep nir renge gar, ko otuwer van renge merremrre besin nga milep temijpal san. Ko iok parbbötbböt rer nga puloli suwer pīseser tweni. Ngok ko vajin evi lolaren se Atua. **20** Besin nen oto vare re ngaim, ko suwer nga marbbötbböt kirkirsir arsongsong peleplari, arseser arivi drra. Drra nen eseser peleplari van ngasu, erpe norrngov nen ejpari 1600 statia (ngok evi 300 kilomita). Ko orron erpe poro jinibb san putur ren, ko pijpari nowen mare.

15

Jinibb se Atua nir arsurövi

1 Mian ko nulesi nanu nga mīnijnije kele san renge melrin, ko nutao lenglengen e. Anglo ebut artori nanu ebut nga marsij. Nir ko parvinvini ore nanu nga marsij nir nga partor kemkamē

jinibb nir, suri poro parpelari jile, ko lolaren se Atua pusuwsuw vajin.

² Mian ko nulesi sale nga mivilvil mîrres san, nabb nga mîn eksiksi tevi. Ko nulesi jinibb nir nga marevji nanu rrum nga neveveienG nen eviseni nisen, ko nai nga marsavi rrongrrongvie. Ko jinibb nen nir artur renge jeli sale nen. Artori nevis tingting nga Atua mîlai tevir, ³ ko arok-la nubo se Moses, jinibb ne majingen se Atua, ko evi kele nubo se Natu Sipsip. Ko arlai erpel: “Numal Atua ne derteren jijle, Nik majingen som arlelep arres, nik batu numal ne vanu jijle nir. Sel som nir armomsawos arres, arivi weretunen. ⁴ Numal, isi sete orongwos pimtutue nik? Isi pumusus purövi nisem? Nik kusan bbong kuon. Jinibb ne vanu ñetpeti nir parini parsurövim, suri jinibb jijle nir arlesi murrun som nir nga marmomsawos marres.”

Besin ebut nga marwun saute lolaren se Atua

⁵ Mian ko nulesi devji nga mivi Naim On nga muto renge melrin etþir. ⁶ Ko anglo nga ebut nga martori nanu ebut nga marsij nga arivare rengen. Aruri sunsun nga marow titis marres, ko artatuwe netatuw ne gol re morkor. ⁷ Mian ko san renge netun vanu nga ivij nga elai besin ebut tevi anglo nir nga marwun saute lolaren se Atua, nga mimaur tuwi ngok vini. ⁸ Ko nousni nabb osongni Naim On ñetpeti, nga mus pelari renge nosrövien ko derteren se Atua. Ko sete san orongwos pian loloim re Naim On, pijpari nga

nanu ebut nga marsij nga anglo ebut martorir parsuwsuw.

16

¹ Mian ko nurnge drrelan san ean mare, eplari renge Naim On ko owrai tevi anglo ebut nga, owra “Kapan kapjivreni tweni besin ebut nga marwun saute lolaren se Atua, parmejivjiv van re jinibb totoklai nir.” ² Ko anglo nga womunen evan ko ejivreni tweni besin sen van re jinibb totoklai nir. Ko garen lele nga marsij nir ko marerngis arap pelari renge nibe jinibb nir nga nabil se nanu rrum nen muto rer, ngok nir nga marsurövi nai nga marsavi rrongrrongvie.

³ Mian ko anglo erwen ejivreni tweni besin sen van renge dis. Ko dis erieni evini erpe drra jinibb nga mimij. Ko nanu jijle renge dis armij.

⁴ Mian ko anglo itolin ejivreni tweni besin sen van renge nuwi seser nir ko mete nuwi nir, ko arieni arivi drra. ⁵ Ko nurnge drrela anglo nga mimetmete nuwi nir owrai owra “Nik nga kumon, nga kumlik lelingen ngel ko kumlik tuwi pa. Kutor aljer osorsan kobbong tevi nanu nga marlolir. ⁶ Suri nir arevji pini jinibb on nir drrar emejivjiv, ko drra propet kele nir; ko niko nik kula drra tevir parmini. Mirpok ngok osorsan kobbong.” ⁷ Mian ko nurnge drrelan san nga miplari renge nawot ko owra ‘Numal Atua ne derteren jijle! Kutor alje jinibb nir renge sel nga marivi weretunen ko marsorsan mîrres.’

⁸ Mian ko anglo ivajin ejivreni tweni besin sen van renge nial, ko esne lokloksi jinibb nir erpe nabb nga mîn. ⁹ Esne lokloksir, ko arwer lokloksi

nise Atua, nga mimetmete nanu nga marsij nen nir. Ko armusus nolor pulululwi ko parsurövi.

¹⁰ Mian ko anglo elmen ejivreni tweni besin sen van renge nai seksakel se nanu rrum nen. Ko nat emalik renge batun vanu sen, ko jinibb nir araji nemer suri arunge garen ser otor kemkämär. ¹¹ Ko arwer lokloksi Atua ne melrin suri marunge mísij, ko suri garen ser. Ko ejki, sete nolor arlululwi renge sel nga marsij ser.

¹² Ko anglo ouwnon ejivreni tweni besin sen van renge nuwi seser nga milep Iupretes. Ko nuwi emes, ko sel otoe vajin se numal nir nga parivel renge Is ko vini. ¹³ Mian ko nulesi nemín itul nga marsij nga marirpe prok. San eplari renge jingo drakon, san eplari renge jingo nanu rrum, ko san eplari renge jingo propet ne gerisen san. ¹⁴ Nir ko arivi nemí demij nir nga marongwos parloli nanu nga marinijnij nawone nir. Ko nir arivel van ji batu numal ne iel ngatan jijle nir, nga puloli parkorti re nuval renge nabong nga milep se Atua ne derteren jijle.

¹⁵ Ko Iesu owra “Kapmurrong! Inu devel silveni vinuk tirpe jinibb venao san, ko dea-taolsi kami. Jinibb nga mimetmet mîrres, ko sete muri tweni sunsun sen ko ematur bbong elelea, ni purnge pîrres, ko sete orongwos pivel malmal re no jinibb nir ko pimanun.”

¹⁶ Mian ko nemín nga itul nga artekai numal nir ne iel ngatan arini korti lat sansan. Lat nen, nisen renge nale se méri Isrel nir evi Amaketen, nga muwra puwra Botwen nga milep ne Mekito.

¹⁷ Mian ko anglo ebutun ejivreni tweni besin sen van renge ling. Ko drrelan san ean mare,

eplari renge nai seksakel nga renge Naim On, ko owra “Osuw le pa!” ¹⁸ Ko navil evil, belver ever, ko namī nga milep temijpal san emī. Setewor jinibb san elesi wor namī nga milep mirpok nabong san, nenen elep asi ūpetpeti. ¹⁹ Ko Jerusalem omoworwor devjen itul e, ko ngaim ne vanu ūpetpeti nir arsij ūpetpeti. Ko Atua sete emalie Bapilon, otorrlai, ololi emni norro ne lolaren sen nga milep. ²⁰ Ko norour jijle nir arm̄etaw ko botwen nir arjikki. ²¹ Ko motpo aes nga marlelep nga marrow ejpari kilo ngavöl elim (50) arvitvitan renge jinibb nir. Ko nir arwer lokloksi Atua, suri evi nanu nga m̄isij milep.

17

Nesevin ne sel nga m̄isij nga m̄isij

¹ Ko san renge anglo nga ebut nga martori besin ebut evini jik ko owrai tevik owra “Kupini, ko kuplesi partor alje nesevin ne sel nga m̄isij nga m̄isij. Nesevin nen evi ngaim nga muto mori nuwi seser elep. ² Ko batu numal ne iel ngatan nir arloli esij pa tevi nesevin nen. Ko jinibb nir ne iel ngatan armini norro sen ko arlengleng e, ko arvijuri sel nga marsij sen nir.”

³ Ko derteren se Nemīn On orrul totonik, ko anglo nen owosik van renge lolo merwer. Ko iok nulesi vin nga. Ni esakel renge nanu rrum nga musongsong san. Nanu rrum nen, batun ebut ko batin esngavöl, ko aruli nais nga marwer lokloksi Atua renge niben ūpetpeti. ⁴ Ko vinnen ori sunsun nga nulsen m̄irres ūpelak, nga nulsen eru e, tuwen osongsong ko tuwen opongpong e.

Ko ni ojroi ni e nanu nga marivi gol nir, ko nevöt nga marres nir, ko perel. Ko otori biles ne gol nga muwun saute nanu nga marsij ñerper nir nga marivi wene sel nga marsij sen nir.⁵ Ko renge borngin aruli nale nga muto tepi san ren, evi nais san, ko owra puwra ‘Bapilon nga milep, tasu se nesevin ne sel nir ko batu murrun nga marsij ñerper nir ne iel ngatan.’⁶ Ko nulesi vinnen elengleng e mimni drra jinibb se Atua nir, ko drra nir nga marevji pinir suri marosuri Iesu.

Melesi, ko nutao lenglengen.⁷ Ko anglo owrai tevik, owra “Suri sev kutaol? Inu bowra visviseni tevim nale nga muto tepi suri vinnen ko nanu rrum nga ni mísakel ren nga batun ebut ko batin esngavöl.⁸ Nanu rrum nen emaur ko wor womu, ko mian ko emij pa. Ko otomori piplari kele renge bbulwil nga nabbön mijkie; ko sete pipriv kele, ko parevji pini pimij kele. Ko nir nga niser mijkie renge naul ne mauren nga maruli tweni jile pa, mian ko iel ngatan mia-pelari, nir nen ko partao lenglengen daron nga marlesi nanu rrum nen, suri emaur ko wor womu, mian ko emij pa, ko eplari luwi kele vajin.⁹ Iok poro jinibb san orongwose, ko mñernen norongwosien sen elep ko. Nanu rrum nen, batun nga ebut nga arivi botwen ebut nga nesevin nga mísij nen elik renger, ko arivi kele batu numal ebut.¹⁰ Ko renge batu numal nga ebut nga, nir elim arjiki pa, ko eru orjipon. Nuru tuwen otori derteren sen malum, ko nuru tuwen setewor eplari. Ko daron nga pia-pelari e, ko ni putori derteren sen re daron kobbong spon.¹¹ Ko nanu rrum nen nga mimaur ko wor womu, ko emij pa, ni womu

evi nir san renge nir nga ebut ngok; ko eplari luwi kele vajin, ko evi vajin numal owalin kele. Ko sete pipriv, ko parevji pini kele pimij.

¹² Ko batin esngavöl nga kumlesir arivi batu numal esngavöl nga setewor arla derteren ser, ko mian ko para-lai ko. Ko parpitevi nanu rrum nen, para-ivi numal re mete nial sansan. ¹³ Nir nga esngavöl ngel, norrorrmien ser evi sansan bbong. Ko nir parla derteren ser, parlingi re nevre nanu rrum, ¹⁴ ko nирnir nanu rrum nen vajin parval tevi Natu Sipsip. Ko Natu Sipsip evi Batu Numal ne batu numal þetþeti nir. Ni everus pae jinibb sen nir, otobbtobbuer, ko nir arosuri ni erres. Ko ni piptevi jinibb sen nen nir ko paran parval tevi numal nga esngavöl nga, ko parevjir.

¹⁵ Ko anglo owrai kele tevik, owra “Nuwi nir nga kumlesir nga nesevin nga mísij míliak morir arivi jinibb ne vanu nir, ko ne metka nir, ko ne nale nir. ¹⁶ Ko batin esngavöl nga kumlesir ko nanu rrum parungasi nesevin nga mísij nen. Ko nir parrawe tututweni joron þetþeti, ko vinnen putur malmal. Ko nir parurro vison ko parsuli þinivniv. ¹⁷ Suri Atua elngi pa re nolor nga parloli nanu nga murorrmí nir, ko nga parini korti ko parlai derteren ser tevi nanu rrum, pijpari nga nale se Atua nir para-pelari. ¹⁸ Ko nesevin nen evi ngaim nga milep nen nga mimetmete numal nir ne iel ngatan.

18

Ngaim nga milep Bapilon eil jubbul, esij þetþeti

¹ Mian ko nulesi anglo kele san ojubbul re melrin vini. Ni derteren sen elep, ko ni erinrin ko omor vaseni iel ngatan p̄etp̄eti. ² Ko erij drrelan ean mare, owra “Ngaim nga milep Bapilon eil jubbul, evitan pa esij p̄etp̄eti! Evi vajin sise demij ko nem̄in nga marsij nir, ko numön lele nga marsij nir artur pa ren. ³ Suri jinibb ne vanu p̄etp̄eti nir armini pa norro sen nga m̄iterter ko arlengleng e, ko arvijuri sel nga marsij sen nir. Ko batu numal ne iel ngatan nir arloli esij tevi; ko jinibb nir ne iel ngatan nga marok-wulwule nijor nir, nevöt ser elep vajin suri ni murren nga mimrreni nanu jijle.”

⁴ Mian ko nurnge drrelan kele san eplari renge melrin, ko owra “Jinibb suk nir, kapivare ko wor renge Bapilon. Sete kapkorti tevi renge nololien sen nga marsij nir. Kapwolu lingi, suri Atua putor kemkam̄e renge nanu nga marsij nir nga parini jin. ⁵ Nololien sen ousuni kortonir, owu jipari melrin. Ko Atua elesi sel sen nga marsij ngok ko elngi pa renge norrorrmien sen nga puloli nanu san tevi. ⁶ Kapkele tevi pusorsan pirpe ni muloli tevi kami. Ko nanu nga muloli pa tevi kami vesan, kapkele pivaru tevi. Kapjivi norro nga m̄iterter re biles minmin sen, pimni norro nga derteren sen m̄iasi varu renge norro nga m̄ilai tevi kami. ⁷ Ni eramet, ko ololi ni luwi nisen ean mare. Kaploli ni purnge p̄isij ko p̄iting vajin. Suri tetajer ni nolon okan mare, ko okwera ‘Inu le, numal san. Diwen suk sete emij lingik, ko sete ̄eting nabong pisan.’ ⁸ Suri muwrai mirpok, ni p̄ilesi mesien, dingen, ko

numer, renge bbong nabong pisansan, ko nabb ſiani pini. Suri Numal Atua nga mīwer sesesre lat nga puto suri tevi, ni derteren sen elep.⁹ Ko batu numal ne iel ngatan nir nga tetajer marir e nijor sen nga marres nir ko markorti tevi vinnen Bapilon renge sel nga marsij sen nir, parting pilep daron nga parlesi nousni nabb nga ſiani.¹⁰ Artur tuwi ngasu, suri armetutu nir kele tarin, ko arwera “Warru! Warru! Ngaim nga milep Bapilon nga mīterter! Renge mete nial sansan bbong artorrlain!”¹¹ Ko jinibb nir ne iel ngatan nga marok-wulwule nijor nir partengsi kele, suri san ejkimun nga pokwuli tweni nijor ser nir.¹² Setemun san okwuli gol ser, silva ser, nevöt ser nga marres nir, ko perel nir. Ko setemun san okwuli kalik ser nga marres nir, nga marow titis, ko nga marpongpong, ko nga marsongsong, ko kalik nga mivi silik marmalam mīrres. Setemun san okwuli nai ser nga mapur mīrres, ko nai nir nga marsavi renge liwe elepen, ko renge nai nga nowlin mian mare, ko renge bras, ko renge delrrurr, ko renge nevöt nen nga mīterter mīrres ko muow; ¹³ ko rao nanu nir nga mapur mīrres, erpe sinamon ko spaes ko insens, ko mir ko prangkinsens. Setemun san okwuli norro, oel, plaoa, ko wit ser. Setemun san okwuli buluk, sipsip, os ko kat ser, ko setemun san okwuli jinibb nir nga marivi demij maur.¹⁴ Ko nir nga marok-wulwule nanu ngok nir parwerai tevi vinnen Bapilon: “Nijor nga marres nir nga kumlingi nolom rer arjikki pa. Nanu nga marinrin nir ko nga nowlir milep arwolu lingim, ko setemun kuma-lesir kele.”¹⁵ Ko nir

nga marok-wulwule nanu nir renge Bapilon ko marok-lai nevöt nga milep rengen partur tuwi ngasu, suri armetutu nir kele tarla norongen nga mísij. Ko arting nga arting lenglengen, armesmasorr e, ko arwera ¹⁶ “O, warru, warru temijpal wor renge nik, ngaim nga milep. Seveling nga, komok-uri sunsun som nga nulser marres, nga marsongsong ko nga marpongpong mísires, ko arivi kalik nga marres. Seveling nga komok-juroi nik e nanu nga marivi gol nir, ko nevöt nga marres nir, ko perel. ¹⁷ Ko renge mete nial sansan bbong, nijor som nga marres nir arjijki pa.”

Ko numal ne drrav nir tevi jinibb nir nga marsa renge drrav nen nir ko jinibb nga marmajing renge drrav nir, artur tuwi ngasu, ¹⁸ ko arlesi nousni nabb nga míaní ngaim nga milep nen, ko arkail arwera “Sete pa ngaim san elep ko erres osorsan tevi nga ngok!” ¹⁹ Ko arkera maw arjijreni renge batur, ko arting nga arting lenglengen, armesmasorr e, ko arwera “O, warru, warru temijpal wor renge nik ni ko, ngaim nga milep. Jinibb nir nga drrav ser marok-wolwolu renge dis arla nevöt nga milep jim. Ko renge mete nial sansan bbong, nijor som nga marres nir arjijki pa.” ²⁰ Ko nik, melrin, kupír, ko jinibb on se Atua nir, ko aposol nir, ko prophet nir. Suri Atua otorrlai suri nanu nga ni muloli tevi kami.

²¹ Mian ko anglo san nga derteren sen milep owosi nevöt nga milep san ko ewirre van renge dis. Ko owrai owra “Bapilon, nik kuvi ngaim nga milep san. Ko parwirrem pia-irpok, ko sete

san ūilesim kele. ²² Re sisom, jinibb nga pītetnije nevis tingting pijki mun, ko jinibb nga ūila nubo pijki mun, ko jinibb nga puwi nabbu pijki mun, ko jinibb nga puwi davō pijki mun. Metusu san pijki mun, ko setemun parunge drrela nevöt nga milep nga mipsi worwor jelangi wit marok-ivi plaoa. ²³ Setemun parlesi moro nasul re sisom, ko setemun parunge drrela jinibb parkarkar re daron nga marloli totkoiien. Ko seveling nga, jinibb som nir nga marok-wulwule nanu nir, nijor ser elep asi nir ūetpeti nga renge iel ngatan. Ko botut som ekrekrasi jinibb ne vanu jijle nir. Nanu ngok nir arinvini ore nga evi bongsin ko vajin.” ²⁴ Atua otorrlai Bapilon erpok suri drra propet nir ko drra jinibb se Atua nir eseser renge, tevi drra jinibb jijle nir nga martor pinipniir iel ngatan.

19

Nir nga renge melrin arla nubo

¹ Mian ko nurnge drrelan san erpe jinibb delung nga milep drrelar re melrin, ko arwera “Rrapsurövi Atua! Ni ela mauren tevi kerr, nisen ean mare, ko derteren jijle arivi se ni ko. ² Ni ewer sesesre lat nga puto suri tevi jinibb jijle nir renge sel nga mimetet musorsan mīrres. Ko ni otorrlai nesevin ne sel nga mīsij nga mīsij nen nga mulokloksi iel ngatan renge sel nga marsijsen nir, ko ekle lweni nga ni mutor pini jinibb se Atua nir.” ³ Ko vesan kele arkail, arwera “Rrapsurövi Atua! Nousni nabb nga mīiani ngaim nga milep pus tuwi ngok vini.” ⁴ Ko birtera nga

ngavöl eru drromon ivij nga, ko netun vanu nga ivij nga arjiol van ngatan armatur ko arsurövi Atua nga mísakel renge nai seksakel sen. Ko arwera “Pirpok ko! Rapsurövi Atua!”

Nanen ne totkoien se Natu Sipsip

⁵ Mian ko drrelan san eplari renge nai seksakel se Atua, owra “Kapsurövi Atua se kerr, kami jinibb sen nir, kami nga kammetutue ni, kami nga kamwelili ko kami nga kamlelep.” ⁶ Mian ko nurnge drrelan san erpe jinibb delung nga milep drrelar, ko erpe kele drrela dis bburbbur nga mîrrerrre re botunmal, ko erpe belver okver. Ko nurnge arwera “Rapsurövi Atua! Ni evi Numal, ko otori derteren jijle. ⁷ Rrapir, rrapsusi nisen pian mare. Suri daron evini pa nga Natu Sipsip pîlesi nesen sen. H Ko nesen sen etriv pa. ⁸ Ko arlai pa sunsun nga muow titis, ori pa”. Nesevin nen orrongrrongvi jinibb se Iesu nir, ko sunsun nen orrongrrongvi murren nga marres nga marloli. ⁹ Ko anglo owrai tevik, owra “Kupuli tweni nanu ngel: Neiren renge nir nga marveruser parini renge nanen ne totkoien se Natu Sipsip.” Ko owrai kele owra “Ngok arivi nale se Atua, ko arweretun.”

¹⁰ Mian ko nujiol vitan numatur renge ßelan, nuwra bosrövi; ko ni owra “Pijki, pijki! Inu kele nuvi jinibb ne majingen se Atua erpe nik ko tasi kerr nir nga martori totoni nale se Iesu. Kupsurövi Atua kobbong pisan. Suri nale se Iesu evi batu nale se prophet nir.”

H **19:7** Natu Sipsip orrongrrongvi Iesu, ko nesen sen evi kerr kalesia.

San esakel renge os nga muow

¹¹ Mian ko nulesi melrin eteri wukari etþir. Ko nulesi os nga muow san, ko san esakel rengen. Ni nisen ko ‘Mer nga mokwera nanu ko mokweretun, puloli suri pirpe muwrai.’ Ni okwer sesesre lat nga puto suri tevi jinibb nir renge sel nga musorsan mîrres, ko eval renge sel momsawos nen. ¹² Ko meten nuru orirpe nabb nga mulumlumem pelpelari ren, ko ori nuvan elep renge batun. Ko aruli nais san renge niben, ko ni esan kobbong orongwos nais nen. ¹³ Ko sunsun sen epelpalos þetþeti drra. Ko nisen ko ‘Nale se Atua’. ¹⁴ Ko jinibb nuval nir ne melrin arvijuri. Nir arsakel renge os nga marow nir, ko aruri sunsun nga marwokwok marres, arow titis. ¹⁵ Ko nesip nuval san nga muso varrvarr okpelari renge jingon, ko ni pipalpal e ko putor kemkam e jinibb ne vanu nir. Ko ni pimetmet vanu nir tevi nai delrrurr san, ko p bb t b t kirkirsi wene grep nir. Ngok orrongrrongvi lolaren nga milep se Atua ne derteren jijle. ¹⁶ Ko aruli nais san renge sunsun sen ko renge jakin, nga muwra ‘Batu Numal se numal þetþeti nir.’ ¹⁷ Mian ko nulesi anglo kele san otur renge nial. Ko ni everus drrelan ean mare van ji num n nga marow mare nir, ko owra “Kapini, kapser korti renge nanen nga milep se Atua. ¹⁸ Kapini kaptistasi viso batu numal nir, viso batu jinibb ne nuval nir, ko viso jinibb ne nuval nir, viso os nir, ko viso nir nga marsakel rer, viso jinibb jijle nir, demij maur, nir nga marivel sisarow, jinibb nga marlelep, ko jinibb nga welili nir.”

¹⁹ Ko mian ko nulesi nanu rrum nen eptevi batu numal nir ne iel ngatan ko jinibb ne nuval ser nir, arser korti nga parval tevi Ni nga mīsakel renge os nga muow ko tevi jinibb sen nir. ²⁰ Ko jinibb sen nir aran arrul totoni nanu rrum nen, tevi propet ne gerisen nga muloli nanu nga marinijnij nawone nir re non. (Nanu ngok nir arkerkerasi jinibb nir nga marla nabil ne nanu rrum ko nir nga marsurövi nai nga marsavi rrongrrongvi nanu rrum nen e.) Ko nanu rrum nen ko propet ne gerisen nen arwirr maur nuru renge nabb nga geken milep nga salpa muror ren. ²¹ Ko jinibb nir se nuru, nesip nuval nga mokpelari renge jingo ni nga mīsakel renge os nga muow esari pinipnir. Ko numön nir artistasi visor, artasi, artasi, artasi, mian ko arup vajin.

20

*Jinibb nga parpitevi Kristo parmetmete vanu
nir pijpari sia pivi 1000 pusuw*

¹ Mian ko nulesi anglo san ojubbul re melrin vini. Ko ni otori ki ne bbulwil nga nabbön mijkie, ko dil delrrurr nga milep san. ² Ko orrul totoni drakon nen, nga mivi numet nga tuwi mīkrekrasi Iv. Nisen ko Demij, ko nisen tuwen nen evi Setan. Ko anglo eka totoni dil delrrurr nen e, ko ſisre totoni pirpok pijpari sia pivi nuvasngavöl vesan (1000) pusuw. ³ Ko anglo ewirre van renge bbulwil nen, ko eplaji ore tevi ki. Eplaji ore jile, ko ebbölji ore nabböl e, nga sete san orongwos pītasi metali nen. Ko ngok Demij sete orongwos pivel ko pīkrekrasi jinibb nir pijpari nga sia 1000

nen pusuw. Ko poro sia nen nir parsuw vajin, ko ni pivel sisarow vajin nabong pievis bbong.

⁴ Mian ko nulesi nai seksakel sopor. Ko nir nga marsakel rer, derteren ser otoe nga parwer sesesre lat nga puto suri tevi jinibb nir. Ko nulesi nemīn nir nga marta otvi batur suri arwerwer renge nale weretunen se Iesu ko se Atua. Nir armusus parsurövi nanu rrum nen rreknga nai nga marsavi rrongrrongvie, ko armusus parlingi nabil ne nanu rrum renge borngir ko renge neverer; ko jinibb artor pinir suri. Ko Atua ololi armaur luwi, ko parpitevi Kristo, parmetmete vanu nir pijpari sia 1000 pusuw. ⁵ Ngok evi womunen nga Atua muloli jinibb marmaur luwi kele re mijen. Ko jinibb mīnij nen nir nga marmij, sete parmaur luwi pijpari nga 1000 sia nen para-asi. ⁶ Neiren renge jinibb on nir nga Atua mīsa raji wowomue nir mirpok. Mijen erwen nga vitunen sete orongwos pijparir. Ko parivi jinibb ne sulsulen se Atua ko se Kristo, ko parpitevi ni nga parmetmete vanu nir, pijpari sia 1000 nen pusuw.

Arevji kemkañe Demij

⁷ Mian ko sia 1000 nen poro parsuw vajin, ko Demij pivel sisarow renge naim ne nekaien sen.

⁸ Ko ni pivel van ko ñikrekrasi metka se Gok ko Makok, ngok arivi jinibb ne vanu jijle nir iel ngatan. Ko ni ñiser kortonir lat sansan tera nuval, nir elep nga elep, erpe depinan ne ngalu.

⁹ Mian ko nulesi arivel otvi iel ngatan ko artur ore rräle ñetpeti lat nga jinibb se Atua nir marlik e, ko ngaim nga Atua mimrreni. Ko nabb oror

pelari renge melrin ko eanir ñetpeti. ¹⁰ Mian ko Demij, nga mïkrekrasir, arwirre van renge nabb nga geken milep nga salpa muror ren, lat nga marwirre jile pa nanu rrum nen ko propet ne gerisen nen van ren. Ko nir parunge nevrut iok nutrin ko nutpong pijpari tuwi ngok vini.

*Atua ewer sesesre lat nga puto suri tevi jinibb
jijle nir*

¹¹ Mian ko nulesi nai seksakel nga muow nga milep san, ko Atua esakel ren. Iel ngatan ko melrin ormëtaw vesan lingi non, oran orjijki jer. ¹² Ko nulesi jinibb nir nga marmij, jinibb nga marlelep ko jinibb nga marwelili, martur re no Atua. Ko anglo nir areeveve naul sopor, mian ko areeveve naul ne mauren. Ko renge naul nen nir, aruli tweni nanu jijle nir nga jinibb nir marlolir. Ko Atua emteni naul nen nir, mian ko ewer sesesre lat nga puto suri tevi jinibb nir. ¹³ Ko jinibb nir nga marmij renge dis arivare renge dis, ko arini. Ko jinibb jijle nir nga marmij arini. Mijen sete orongwos purrul totonir, arivel lingi ko arini renge nai seksakel se Atua. Ko Atua emteni naul nen nir nga maruli tweni nanu jijle nir nga jinibb nir marloli renger, mian ko ewer sesesre lat nga puto suri tevi nir ñetpeti. ¹⁴ Mian ko mijen ko lat nga jinibb nga marmij nir marlik e, anglo ewirre nuru van renge nabb nga geken milep. Nabb nga geken milep nen evi mijen erwen nga vitunen. ¹⁵ Ko jinibb jijle nir nga niser sete marto renge naul ne mauren, arwirrer van renge nabb nen.

21

Melrin nga mimerr ko ngatan nga mimerr

¹ Mian ko nulesi melrin nga mimerr san ko ngatan nga mimerr san. Melrin nga womu ko ngatan nga womu orjikki pa, ko dis ejki mun. ² Ko nulesi Ngaim On, Jerusalem nga mimerr, ojubbul re melrin ji Atua vini. Ko ni erpe nesevin nga mutori nijor nga marinrin nga muwra pian ji diwen sen. ³ Ko nurnge drrelan nga milep san eplari renge nai seksakel, owra “Lelingenok Atua ololi liken sen vajin tevi jinibb. Ni ūilik tevir, ko nir parivi ni jinibb sen. Atua ko ūilik tevir, ko pivi Atua ser. ⁴ Ni pitwasi tweni nir jijle suwen meter. Mijen pijki mun, dingen pijki mun, ko norongan nga mīsij pijki mun. Nanu nga tuwi nir parjiki.”

⁵ Mian ko Atua nga mīlik re nai seksakel sen owra “Kuplesi! Nuloli nanu jijle arivi kele nanu nga marmerr.” Ko owrai kele tevik owra “Kupuli tweni nanu ngel, suri nale ngel nir arweretun ko orongwos jinibb parosurir.” ⁶ Ko owra “Osuw le! Inu nuvi batu nanu jijle, ko nuvi kele bongsi nanu jijle. Inu nuwowomu jerjer, ko inu bea-vivitu jerjer. Poro san nolon pimesmes, ko inu bemaronge pimni nuwi nga mipleplari renge mete nuwi ne mauren, ko pimni nawone. ⁷ Jinibb nga mirevji devje nuval parlai nanu ngel jik: Inu bevi Atua ser, ko nir parivi inu natuk. ⁸ Ko jinibb nga marmetutu, jinibb nga sete marosuri, ko jinibb nga marok-loli murrun lenglengen, ko jinibb nga marok-tortor pinipni jinibb, ko jinibb nga marok-loli

m̄isij tevi nesevin, ko jinibb ne botut nir, ko jinibb nga marok-surövi demij nir, ko jinibb nga markerkeris, nir ko lat nga nir pivi nabb nen nga geken milep nga muror tevi salpa. Ngok evi mijen erwen nga vitunen.

Jerusalem nga mimerr

⁹ Ko san renge anglo nga ebut nga bonevis martori besin ebut nga nanu nga marsij nir marwun rer evini jik ko owra “Kupini, ko beviseni teim nesen se Natu Sipsip nga mia-lik jin.” ¹⁰ Ko derteren se Nem̄in On orrul totonik, ko anglo nen owosik van renge drromo botwen nga milep san. Ko eviseni Jerusalem tevik, Ngaim On, nga mujubbul re melrin ji Atua vini. ¹¹ Ko erinrin renge moron nga mokpelari tetajer ji Atua. Erinrin erpe nevöt nga m̄irres san, erpe jaspa nga m̄im̄erer kemkamē. ¹² Ko nawot nen elep, owu mare, ko epriv. Ko metali ne nawot esngavöl drromon eru, ko anglo esngavöl drromon eru armetmeter. Ko renge metali nen nir aruli nise botnaße esngavöl drromon eru se m̄eri Isrel nir. ¹³ Ko nawot nen devjen ivij arto rrale ngaim, ko metali itutlu arto renge devjen nga ivij ngok nir. Itul re devjen nga van renge Is e, ko itul renge devjen nga van renge Saot e, ko itul renge devjen nga van renge Not e, ko itul renge devjen nga van renge Wes e. ¹⁴ Ko nawot nen ejnget renge nevöt nga marlelep esngavöl drromon eru. Ko renge nevöt nga esngavöl drromon eru nen aruli nise aposol esngavöl drromon eru se Natu Sipsip. ¹⁵ Ko anglo nga m̄irij tevik otori norrngov nga mivi gol nga purrongvi

ngaim, metali nir, ko nawot nen. ¹⁶ Ko norrngov ne devjen nga ivij nga arsorsan, arivi 12 000 statia (ngok evi 2 400 kilomita). Ko owu mare kele ejpari 12 000 statia. ¹⁷ Ko anglo orrongvi kele nawot, ko emtul ejpari 144 kiubit (ngok evi 65 mita). Kiubit nen evi kiubit nga marokrrongvi nanu nir rengen tetajer. ¹⁸ Ko nawot nen evi jaspa, nevöt nga mîrres ñelak san. Ko ngaim armajinge gol nga mîmîererer mîrres ñelak erpe glas.

¹⁹ Ko nevöt nga marlelep nga nawot ne ngaim mîjnget ren arivi nevöt nga marres lele nir. Nga womunen evi jaspa, nga vitunen evi sapaea, nga mivi itolin evi akat, nga mivi ivajin evi emeral, ²⁰ nga mivi elmen evi onikis, nga mivi ouwnon evi kanilian, nga mivi ebutun evi ialakwoj, nga mivi owalin evi malakaet, nga mivi eswen evi topas, nga mivi songovlön evi kalsetoni, nga mivi drromon san evi takwaes, ko nga mivi drromon erwen evi ametis. ²¹ Ko metali nga esngavöl drromon eru nen arsavi ko arlolir re perel. Perel nen nir arlelep lenglengen ko arpepriv. Sansan kobbong orongwos parloli metali nen e san. Ko sel nga muwlu otvi liven ne ngaim, armajinge gol nga mîmîererer mîrres ñelak erpe glas.

²² Ko Naim On san ejki renge Ngaim, suri Naim On nen evi Numal Atua ne Derteren Jijle, ko Natu Sipsip. ²³ Ko sete emrreni nial rrek navöl, suri moron se Atua omor rengen, ko Natu Sipsip evi nasul nen. ²⁴ Ko jinibb nir parivel bburbbur renge moron. Ko batu numal nir ne iel ngatan parlai nijor ser nir paran rengen. ²⁵ Ko metali

nen nir partepir tetajer, suri nutpong pijki iok.
²⁶ Ko nanu nga marlelep ko nga marres ūpelak nir se jinibb jijle nir parwosir vini rengen. ²⁷ Ko sete nanu san nga purro pian ren, rreknga jinibb san nga muloli nanu nga mīsij, rrek nga mīkrekris. Nir kis kobbong nga niser marto renge naul ne mauren se Natu Sipsip, nir ko paran rengen.

22

¹ Ko anglo nen eviseni kele nuwi seser ne mauren tevik. Evilvil peleplari renge nai seksakel se Atua ko se Natu Sipsip. ² Ko eseser van, eseser suri live sel ne ngaim. Ko renge jelin ko jelin, nai ne mauren artur ren. Ko arwen navöl jijle re navöl esngavöl drromon eru re sia. Ko raon arivi roi ne mesien nga parla tweni mesien se jinibb jijle nir. ³ Ko sete nanu san oto renge ngaim nga Atua owra evi nanu nga mīsij. Ko nai seksakel se Atua ko se Natu Sipsip oto renge ngaim, ko jinibb sen nir parsurövi. ⁴ Nir parlesi Ni non, ko paruli nisen renge borngir. ⁵ Ko setemun nat pupong, ko setemun nial pīsin, ko setemun parsuli nasul. Suri Numal Atua ko vajin pivi moron ser. Ko nir parivi numal ko parmetmete nanu jijle nir tuwi ngok vini.

Iesu pulwi vini

⁶ Mian ko anglo owrai tevik, owra “Nale ngel nir arweretun ko orongwos jinibb puosurir. Ko Numal Atua, nga mokla Nemīn sen tevi propet nir, okoni anglo sen nga piviseni tevi jinibb sen nir sev nga pia-pelari sete ngasu.”

⁷ “Kuplesi! Bevinuk sete ngasu! Ko neiren renge nir nga marosuri nale ngel nir renge naul ngel nga Atua mīlair.”

⁸ Inu le, Jon, nurnge ko nulesi nanu ngel nir. Ko daron nga mornger ko mēlesir jile osuw, ko nujiol vitan numatur renge ūela anglo nga minvisenir tevik, nuwra bosrövi. ⁹ Ko ni owra “Pijki, pijki pa! Suri inu kele nuvi jinibb ne majingen kobbong erpe nik ko tuwam nir nga marivi propet, ko nir jijle nga marosuri nale nir nga marto renge naul ngel. Kupsurövi Atua kobbong pisan.” ¹⁰ Ko ni owrai tevik kele, owra “Sete kupsilveni nale se Atua nir nga marto renge naul ngel, suri daron nen evini mori nga nanu jijle ngel nir para-pelari. ¹¹ Si nga murrun mīsij ūiplake pirpok tajer ko wor, ko si nga murrun murro, ūiplake pirpok tajer ko wor. Ko si nga murrun mīrres pirpok tajer ko wor, ko si nga muon, pirpok tajer ko wor.”

¹² Ko Iesu owra kele, “Bevinuk sete ngasu! Ko botori tevik jinibb jijle nir nowlir, ko ūelai tevi jinibb jijle nir pusorsan tevi murrun nga marloli. ¹³ Inu nuvi batu nanu jijle, ko nuvi kele bongsi nanu jijle. Inu nuwowomu jerjer, ko inu bea-vivitu jerjer kele. Inu nutipatune nanu nir, ko inu bea-vinvini orer. ¹⁴ Neiren renge nir nga parrawe sunsun ser ko parviter vajin nga parurro wene nai ne mauren, ko parasi re metali ko paran laut. ¹⁵ Ko vare renge ngaim, nir nga marok-loli murru lenglengen, nir nga marok-loli botut, nir nga marok-loli mīsij tevi nesevin, nir nga marok-tor pinpini jinibb, nir nga marok-

surövi demij nir, ko nir nga nolor marto suri gerisen.”

¹⁶ “Inu le, Iesu, nukoni anglo suk nga puwrowrai nanu ngel nir tevi kami kalesia nir. Inu nuvi metka se Devet. Inu nuvi moju nutrin nga mimor mīrres.” ¹⁷ Nemīn On tevi ni nga mirpe nesen se KristoI orwera “Kupini.” Ko jinibb ijile nir nga parunge nale ngel parwera kele, “Kupini.” Kupini, nik nga nolom mimesmes; nik nga kumrreni kupla nuwi ne mauren, kupini kupla nawone, nowlin ejkie.

Nale nga vitu jer

¹⁸ Inu le Jon, nususur metu tevi kami ijile nga kamrunge nale se Atua nga marto renge naul ngel: Poro san pīlngi nawone nale kele san puto tevi nale ngel nir, ko Atua pīlngi kele nanu nga marsij nir nga naul ngel muspē surir, partor kemkamē mīernen. ¹⁹ Ko poro san pīla tweni bebje nale san nga muto renge nale se Atua nga marto renge naul ngel, ko Atua pīla tweni jin wene nai ne mauren nga moro pīlai, ko setemun mīernen pian laut ne Ngaim On nga naul ngel muspē suri.

²⁰ Ko ni nga muwra nale ngel arivi weretunen owra “Nuwretun, bevinuk sete ngasu!” Pirpok ko. Kupini, Numal Iesu.

²¹ Ko ngel evi bongsi nale suk, nga Numal Iesu piptevi kami ijile renge nalol nga mīrres pēlak sen. Remse kami.

I ^{22:17} Nesen se Kristo evi kerr kalesia.

**Naul On Nga Mimerr UriPiv
The New Testament in the UriPiv language of
Vanuatu**

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators

Language: UriPiv (UriPiv-Wala-Rano-Atchin)

Dialect: UriPiv

Translation by: WBT

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

96303ce7-aa0a-513c-862d-415957a542e1